
Building of housing for international students delayed

Idealis contests Wageningen UR's planning permission application. | **p.4** |

Waar begon de EHEC-besmetting?

'Misschien wordt de bron nooit gevonden' | **p.9** |

Yakult lijkt te helpen tegen hooikoorts

Melkzuurbacteriën pakken berken-pollenallergie aan. | **p.10** |

RESOURCE

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

nr. 20 – 9 juni 2011 – 5e jaargang

**Niks
afslanken,
neem een
aspirine**

p.12

>> ADRIAN + ALPE D'HUZES

Adrian Noortman, docent T&L bij VHL Velp

'Het geeft een goed gevoel dat je iets kan betekenen'

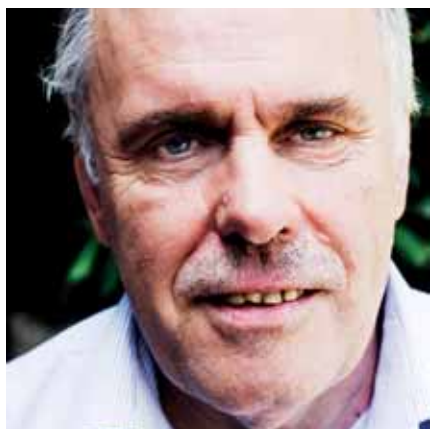
Twee jaar terug versloeg hij de 'Alpe' voor het eerst. Op 9 juni rijdt Adrian Noortman de Alpe d'Huez zes keer achter elkaar op. Voor de kankerbestrijding. Bij toeval (zie www.arnhemsmeisjefietst.nl) raakte hij betrokken bij het project. Nu fietst hij zelf mee. 'Dat ik daar deel van mag uitmaken, vind ik heel bijzonder.' De teller staat inmiddels op ruim vierduizend euro. Geef. <http://deelnemers.alpe-dhuzes.nl/acties/adriannoortman/adrian-noortman> RK / Foto: Guy Ackermans

[E] 'IT FEELS GOOD TO BE ABLE TO DO SOMETHING'

He conquered the 'Alpe' for the first time two years ago. And on 9 June, VHL teacher Adrian Noortman will be cycling the Alpe D'Huez six times in aid of cancer research. He started by supporting the project (see www.arnhemsmeisjefietst.nl), which has already collected more than 4,000 euros. 'It means a lot to me that I can join in.' Donate at <http://deelnemers.alpe-dhuzes.nl/acties/adriannoortman/adrian-noortman>

>> INHOUD

nr. 20 – 5e jaargang

>> 18

SERIE WAGENINGSE KOPSTUKKEN

Aardappelkenner Evert Jacobsen ervaart de menselijke warmte van de Aziatische cultuur. 'In Nederland zijn we het respect kwijtgeraakt.'

>> 22

HOE DODEN WE DE GANZEN?

Jagers willen ze niet schieten. 'In de periode dat ganzen in de rui zijn, kun je ze vangen en vergas-sen.'

>> 24

EFFE BRASSEN

KSV-studenten ontvoerden het schilderij van Ceres. Tja, dan moet je als corpslid die knorren even je spierballen laten zien.

2 Liefdewerk

Alpe d'Huzes

EN VERDER

4 Nieuws & opinie

8 Wetenschap

11 Post

12 Obesitas

16 Beeld

groen licht

18 Evert Jacobsen

22 MI

ganzen

24 Student

29 Puzzel

30 In memoriam

31 Advertenties

32 Typical Dutch

movie experience

KU*

Vorige week tekende Idealis bezwaar aan tegen de bouw van tijdelijke woningen voor internationale studenten aan de Haarweg. Toevallig was ik in de werkkamer van gebouwenbeheerder Peter Booman toen hij dat hoorde. De directeur van het Facilitair Bedrijf, een beschaafde en vriendelijke man, viel even stil. Na een paar seconden zei hij: 'Dit is K-U-sterretje.'

En dat is het. Want anders was de bouw van 150 kamers nu al gestart. In september is de woningnood dus onnodig hoog.

Idealis duldt geen andere studentenhuysvesters in Wageningen. Ze is gebaat bij schaarste, want leegstand kost geld. Maar ook onze organisatie treft blaam. Idealis en Wageningen UR spreken elkaar regelmatig, maar Idealis moest via een vergunningaanvraag bij de gemeente horen dat de universiteit wooncontainers wil bouwen op 12 meter afstand van de Idealiskamers. Dat zet kwaad bloed.

De internationale studenten moeten na de zomer dus weer met de bus naar Hoenderloo of met zijn drieën op een hotelkamer. Voor hen is het echt K-U-sterretje.

Gaby van Caulil

[E]

The full story?
resource.wur.nl/en

BUMMER

It's enough to make a saint swear. And indeed, the mild-mannered director of facilities and services did swear when he heard that housing pro-

vider Idealis is filing an objection to the plans for temporary housing for international students. And the new students may well curse if they have to be bussed out to

Hoenderloo next semester. The university partly has itself to blame, says Gaby. It could have communicated better with Idealis.

IDEALIS MAAKT BEZWAAR TEGEN NIEUWE KAMERS

- Universiteit is 'verbaasd en teleurgesteld'.

Studentenhuisvester Idealis heeft bezwaar aangetekend tegen de plannen van de universiteit om drie woonunits voor buitenlandse studenten te bouwen aan de Haarweg. Volgens de studentenhuisvester klopt de onderbouwing voor de vergunningaanvraag niet. Daarin wordt gesproken over tijdelijke bebouwing. De universiteit gaat er daarbij vanuit dat Idealis over vijf jaar voldoende nieuwe woningen heeft gebouwd. Maar dat is volgens Corina van Dijk, woordvoerder van Idealis, niet het geval. 'Wij passen ons bouwbeleid aan op de prognose van studentengroei. De universiteit is voor de komende jaren niet uitgegaan van groei van het aantal buitenlandse studenten dus hebben wij niet voorzien in extra woningen.'

Idealis heeft ook problemen met de afstand tussen de eigen

FOTO: BART DE GOUW

Idealis: nieuwe units staan te dicht bij bestaande bebouwing.

wooneenheden en de tijdelijke units. Die meet 12 meter en dat vindt de huisvester veel te weinig. Van Dijk: 'Gezinswoningen worden wel vaker op deze afstand van elkaar gebouwd, maar daar kunnen bewoners nog in andere ruimtes verblijven. Een student heeft maar één kamer; slaapkamer, stu-

deerkamer en ontspanruimte in een.' Ze benadrukt dat het bezwaar van procedurele aard is, en dat Idealis de bouw van de studentenwoningen niet wil tegenhouden.

RAAR

De universiteit is 'verbaasd en teleurgesteld' over de bezwaren van

Idealis. 'Hierdoor loopt de bouw hoe dan ook vertraging op, terwijl de nood ontzettend hoog is', aldus woordvoerder Simon Vink. Hij noemt de argumenten van de huisvester 'raar'. 'Alle partijen in Wageningen weten dat het aantal studenten de komende jaren alleen maar zal toenemen. Dat blijkt óók uit onze cijfers.'

De universiteit meent dat Idealis wel degelijk in staat is om over vijf jaar structurele huisvesting te bieden; de huisvester is bezig met woningen op Kortenoord en de Rijnsteeg en wil vierhonderd woningen op de campus bouwen. Volgens Van Dijk zijn deze woningen gebouwd met het oog op de groei van Nederlandse studenten.

De universiteit wacht het oordeel van de gemeente af, maar verwacht niet dat de 12 meter tussen de woningen voor problemen gaan zorgen. 'De units komen op een plek waar een universiteitsgebouw stond toen Idealis de woningen ging bouwen. Toen was er ook geen probleem.' **LvdN**

HOGE OPKOMST OR-VERKIEZINGEN

- Ondernemingsraad spreekt van 'aanzienlijke verbetering'.

De verkiezingen voor de medezeggenschap eind mei hebben een fors hogere opkomst laten zien. Voor negen ondernemingsraden

gingen de medewerkers naar de digitale stembus. Dat leverde een gemiddelde opkomst op van 56 procent. Bij de vorige verkiezingen in 2008 was dat nog 39 procent. Een hoge opkomst is een maat voor het belang dat de organisatie aan medezeggenschap hecht. Dit jaar is dat extra van belang: de raad van

bestuur wil de medezeggenschap het komende jaar versimpelen.

Toch is Cees van Dijk van de centrale ondernemingsraad niet helemaal tevreden. 'Uiteraard is dit een aanzienlijke verbetering, maar dit moet nog beter. Ik vind een opkomst van 60 procent minimaal.'

In IJmuiden moest een dobbel-

steen uitsluitsel geven. Ilona Velzeboer en Christine Röckmann kregen beide tien stemmen en een van hen moest afvallen. Volgens de reglementen beslist dan het lot. De dobbelsteen gaf een drie aan. Röckmann had voor de oneven cijfers gekozen: zij zit vanaf september in de OR van Imares. **GvC**

[E]

The full story?
resource.wur.nl/en

IDEALIS OBJECTS

Idealis has filed an objection to the university's plans for temporary student housing at the Haarweg in Wageningen. The plans are based on false assumptions about Idealis's own plans, and the new units would be too close to existing housing, says the stu-

dent housing provider. The university is annoyed that construction will be delayed by the objection.

GOOD TURNOUT

There was a better turnout for this year's employees' council elections: 56%, compared with

39% in 2008. Still not good enough, says chair Cees van Dijk.

NO CHANGE AFTER ELECTIONS

The share of seats on the student council going to VeSte and PSF remains the same. VeSte has won 9 seats and PSF 3. A relief for PSF, which needed 3 seats to survive.

PSF OVERLEEFTE VERKIEZINGEN STUDENTENRAAD

- **Zetelverhouding VeSte-PSF blijft gelijk.**
- **Opkomst hoger dan vorig jaar.**

Komend collegejaar heeft VeSte 9 zetels in de studentenraad, en PSF 3. Daarmee blijft de verdeling hetzelfde als dit jaar. 2075 studenten

brachten een geldige stem uit. De opkomst bedroeg 33 procent, 6 procent hoger dan vorig jaar.

VeSte kreeg 1485 stemmen, goed voor 8 volle zetels, PSF 590, goed voor 3 plekken in de raad. De verdeling van de restzetel was nog erg spannend; 15 stemmen maakten daarin het verschil, dat in het voordeel van Veste uitviel.

Voor de PSF waren het erg spannende verkiezingen, want het voortbestaan van de fractie was in het geding. Bij twee zetels zou de PSF er de brui aan hebben gegeven, maar met deze uitslag verdween dat spookbeeld snel naar de achtergrond. 'De PSF leeft!', glunderde lijsttrekker Romy Appelman tijdens de be-

kendmaking van de uitslag in Forum.

Sanne Mirck, lijsttrekker van VeSte, is ook blij dat ze gekozen is. 'Maar stiekem had ik zelfs op tien zetels gehoopt', zegt ze. Wat VeSte komend jaar wil bereiken kan ze nog niet zeggen. 'Eerst maar eens goed doorkrijgen hoe het in elkaar zit.' **© NM**

kort

>>VHL

Studenten helpen Haïti

Studenten van Van Hall-Larenstein in Leeuwarden gaan inwoners van Haïti trainen in het gebruik en onderhoud van mobiele waterzuiveringsinstallaties die de hogeschool vorig jaar heeft geschonken na de grote aardbeving. Speciaal voor dat doel wordt op Haïti een Waterschool gebouwd, waar studenten in de vorm van een stage de bevolking gaan voorlichten. Docent Leo Groendijk is initiatiefnemer van het project en tevens uitvinder van de waterzuiveraar, de WaterPurifier. Dat apparaat kan per dag tussen de 300 en 600 liter schoon drinkwater produceren uit vuil oppervlaktewater, zonder gebruik van externe elektriciteit en chemicaliën. **© LvdN**

>>EDUTAINMENT

App voor algenkweek

De Academische Jaarprijs hebben de Algenieurs niet gewonnen, maar dat wil niet zeggen dat hun idee bij het grof vuil gaat. De wetenschappers willen een app voor FaceBook ontwikkelen waarmee jongeren spelenderwijs leren om algen te kweken. De speler is een algenboer die in opdracht van een vliegtuigmaatschappij biodiesel gaat produceren om de wereld rond te vliegen. De app maakt deel uit van een edutainmentpakket, bedoeld voor scholen en musea waar veel kinderen komen. **© LvdN**

>>SPORT

Roeiers winnen NK-titel

Peter Vos en Jochem van der Hout hebben samen met stuurvrouw Ilse Voskamp zaterdag een NK-titel behaald in de dubbel twee met stuurman. Op de Amsterdamse Bosbaan werden de Thetis Sprint, ARB en het Nederlands Kampioenschap verroeid, met zesmaal winst voor Argo, waarvan twee NK-titels. Vos en Van der Hout maakten in hun topdagen deel uit van de trainingsgroep van de Holland Acht, maar verkeren inmiddels in de afbouwende fase van hun roeiersbestaan. **© YdH**

in brief

VHL HELPS HAITI >> with WaterPurifier and users' training given by students.

ALGAE APP >> developed by the Algenieurs to go online on FaceBook.

ARGONAUTS WIN >> national title for coxed pair.

NO SALAD DAYS THIS JUNE?

Nature secretary Bleker is forking out 10 million euros to compensate horticulturalists for lost salad sales in the wake of the *E. coli* outbreak in Germany. Apparently cucumbers count as nature. And Bleker is making enough savings elsewhere to be able to afford the gesture, says Joop Schaminée.

SCHAMINÉE <<

Rauwkost

Drukke tijden breken weer aan voor Wageningse onderzoekers. Na de varkens met hun varkenspest, de koeien met hun gekke-koeienziekte, de kippen met hun vogelgriep, de schapen met hun blauwtong en de geiten met hun Q-koorts lijkt nu de tuinbouw aan de beurt. Niemand weet wat er precies aan de hand is: de vragen van het hoe en waarom zijn nog niet beantwoord. Wat we wel weten is dat onze verse komkommers, verse sla en verse tomaten op de tocht staan, en dat vele miljoenen euro's schade geleden worden.

Wie had dat kunnen bedenken? In de veeteelt met zijn ingewikkelde voedingslijnen en een voortdurend heen en weer sjouwen met beesten, voer en mest kun je zoiets misschien verwachten, maar in de wereld van groente en fruit? Bovendien, dieren kunnen ziek worden, maar komkommers, sla en tomaten? Je stopt een zaadje in de grond, wat sproeien en wat stikstof, kalium en fosfaat erbij, en je hebt toch wat je hebben wilt?

In een eerste reactie liet staatssecretaris Bleker vorige week weten naar de Europese Unie te zullen stappen met een verzoek tot schadeloosstelling voor de getroffen ondernemers, en bij wijze van gebaar stelde hij alvast tien miljoen euro van zijn eigen begroting beschikbaar. Tien miljoen euro, waar haalt Bleker die vandaan? De staatssecretaris die alleen maar te kort komt. Op natuur zijn al honderden miljoenen bezuinigd, dus daar valt nog wel wat extra's weg te halen. Wie zal daar om malen en zo gek is het toch niet? Een veldje met komkommers is tenslotte ook natuur. Zeker Bleker zal dat zo zien. **© Joop Schaminée**

PETITIE VOOR BEHOUD MOVIE W

- **WSO pleit in petitie voor visie op cultuur**
- **'Bezuiniging op Movie W moet van tafel'**

De raad van bestuur moet zich verantwoordelijk gaan voelen voor cultuur en er niet op bezuinigen. Dat zegt de Wageningse studentenverbond WSO, die deze week een petitie begint om cultuur in Wageningen en Movie W in het bijzonder te redden. Volgens WSO dreigt het filmhuis slachtoffer te worden van slecht beleid. Voorzitter Karmijn van den Berg: 'Culturele vorming is een onderdeel van de academische vorming en belangrijk voor de ontwikkeling van studenten en medewerkers. Vergeleken met andere universiteiten geeft Wageningen al weinig uit aan cultuur.'

Van den Berg hekelt vooral het ontbreken van enige visie op cultuur bij het universiteitsbestuur. 'Was er wel een visie op cultuur ge-

weest, dan had je tenminste nog kunnen beargumenteren waarom de ene organisatie wel en de andere geen geld zou kunnen krijgen', zegt ze.

De studentenverbond stelt dat het filmhuis ten dode is opgeschreven als er niet op korte termijn duidelijkheid komt. Over twee jaar komen nieuwe films namelijk alleen nog maar digitaal beschikbaar. Movie W heeft een subsidieaanvraag lopen voor de aanschaf van

digitale projectieapparatuur. 'Maar voor toekenning moet er op zijn minst helderheid zijn over onze toekomst', bevestigt bestuurslid Huib de Vriend van Movie W.

De WSO plaatst de petitie op internet en gaat op pad om handtekeningen te verzamelen. Ze wil de petitie aanbieden aan de rector, voor hij op 28 juni weer met studentenraad vergadert. **YdH**

Petitie: www.WURthyculture.nl.

STUDENTENRAAD WIL MEEBESLISSEN

Naast WSO is ook de studentenraad zich aan het warmlopen voor een stevige discussie met de universiteit over Movie W. Deze week verklaarde de raad het filmhuis formeel te beschouwen als een studentenfaciliteit. Dat kan grote consequenties hebben, aangezien de studentenraad instemmingsrecht heeft over studentenfaciliteiten. Zo kan ze het besluit over Movie W met een veto treffen. De raad van bestuur zal mogelijk ontkennen dat het om een studentenfaciliteit gaat, maar stuit dan wel op een probleem, aldus studentenraadslid Martijn Kuller. 'Wij vragen de raad van bestuur al geruime tijd om een definitie van studentenfaciliteiten. Die zou er in januari zijn, maar er ligt nog steeds niks.' Overigens is de studentenraad niet bij voorbaat tegen het plan, maar vraagt wel om uitstel. Kuller: 'We willen een duidelijk voorstel, gestoeld op beleid en visie. En dan voldoende tijd om het te beoordelen.' **LvdN**

KAMELEON DRUKT INKOMSTEN LEI

- **Bureaucratie volgens medewerkers toegenomen.**

De invoering van het nieuwe projectmanagementsysteem Kameleon heeft het LEI financieel in zwaar weer gebracht. Dat zegt OR-secretaris Paul van der Wielen van de Social Sciences Group. Terwijl de orderportefeuille voller is dan een jaar geleden, daalde het gemiddelde aantal declarabele uren per medewerker het eerste kwartaal naar 75 procent, 6 procent onder het target. De toegenomen administratieve druk die Kameleon met zich meebrengt is daar voor een groot deel schuldig aan, meent Van der Wielen. 'Medewerkers hebben voortdurend goedkeuring nodig van hun afdelingshoofd alvorens ze meer gegevens kunnen invoeren', zegt hij. 'En het systeem loopt nog wel eens vast.'

Laan van Staalduinen, directeur Bedrijfsvoering van de Social Sciences Group, bevestigt de problemen. Het kostte het LEI twee maanden om alle projecten in Kameleon te zetten, vertelt ze. Het systeem bevatte 'bugs' en vraagt om een andere werkwijze van de medewerkers. Volgens Van Staalduinen loopt de administratie sinds april weer beter, maar Van der Wielen meent dat Kameleon nog steeds niet aan de wensen van de gebruiker voldoet. Het systeem werd eerder geïntroduceerd bij Wageningen Imares (in 2009) en bij de Animal Sciences Group en Rikilt (2010). **AS**

POTJE BALLEEN

Vorige week bonden veertig studententeams de strijd aan met elkaar op het Leeuwarder Studentenkampioenschap Veldvoetbal in het Cambuurstadion. Het evenement, georganiseerd door Leeuwarder Studiestad en studentenverenigingen, is het grootste studentenveldvoetbaltoernooi van Nederland. Het werd dit jaar voor de twaalfde keer georganiseerd. **LvdN**

The full story?
resource.wur.nl/en

MOVIE W PETITION

The Wageningen university board should stand up for culture, thinks the Wageningen students' union. WSO has launched a petition to save the Movie W filmhouse from oblivion. You can support this worthy cause at www.WURthyculture.nl

KAMELEON COSTLY

Teething trouble with the newly adopted Kameleon project management system has cost economics institute the LEI many staff hours. But things are looking up, says SSG business director Laan van Staalduinen.

FOOTBALL PHOTO

Forty students joined in the 12th annual students' football championship in Leeuwarden last week.

ECO SHOP ON CAMPUS?

Mies van Aar, BSc student of Environmental Sciences, represents DWARS, a green left youth organi-

BIOLOGISCH SUPEREN

Wie? Mies van Aar, bachelor

Milieuwetenschappen

Wat? Woordvoerder politieke jongerenvereniging DWARS

Waar? plek

Waarom? DWARS wil een vestiging van de biologische supermarktketen EkoPlaza op de campus

Wat is DWARS?

'DWARS is de onafhankelijke jongerenclub van GroenLinks. De afdeling Wageningen bestaat sinds februari. We zijn met een klein aantal actieve leden en zo'n twintig sympathisanten. Dit is onze eerste inhoudelijke actie.'

Wat heeft DWARS met EkoPlaza?

'EkoPlaza is een nieuw en fris concept. Wij vinden het een mooi initiatief dat ook jongeren aanspreekt. De gemeente wil detailhandel toestaan op de campus. EkoPlaza past volgens ons goed bij Wageningen UR en haar studenten. Maar het mag eventueel ook een andere biologische winkel zijn.'

Al een reactie gehad van de raad van bestuur?

'Ja. Die is zich nog aan het oriënteren en zegt dat het nog niet het stadium is om aan concrete winkels te denken. Dat is een nogal vaag antwoord, ja. Maar men is in ieder geval niet afwijzend. Onze actie is een proefballonnetje. De bal ligt nu bij EkoPlaza en Wageningen UR. We houden de ontwikkelingen bij.' **RK**

ILLUSTRATIE: KITO

Tussenstand

RUIM 4 PROCENT MEER EERSTEJAARS

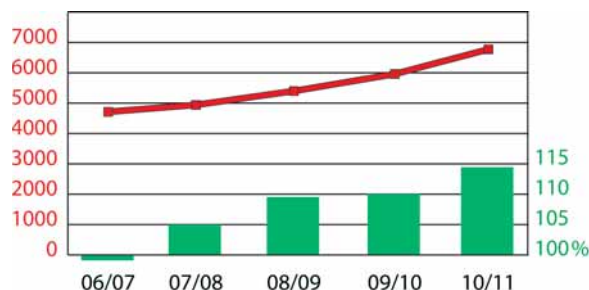
- Groei minder dan andere universiteiten.
- VHL 4,8 procent meer eerstejaars.

De universiteit van Wageningen krijgt volgend jaar opnieuw meer eerstejaars studenten te verwerken, zo blijkt uit de vooraanmeldingscijfers van DUO. Maar de spectaculaire groei van de laatste jaren lijkt wel iets af te vlakken. Begin juni hadden zich 646 scholieren ingeschreven, ruim 4 procent meer dan in dezelfde periode vorig jaar. Ter vergelijking: de afgelopen drie jaar steeg de Wageningse studentenpopulatie gemiddeld met 11 procent per jaar.

Van Hall Larenstein zit in de dezelfde categorie als de universiteit: daar staan nu 803 aanmeldingen geregistreerd, 4,8 procent meer dan vorig jaar. Bij VHL blijft Diermanagement in Leeuwarden met 227 aanmeldingen veruit de grootste trekker. In Velp nemen op Land- en watermanagement na alle opleidingen in populariteit af. In Wageningen is Dier- en Veehouderij het grootst.

Op de universiteit zijn Biologie (88), Voeding en gezondheid (61) en Dierwetenschappen (55) het populairst. Daarnaast is er een verdubbeling te zien in de vooraanmeldingen bij de kleine opleiding Internationaal Land- en Waterbeheer, waarvoor nu 26 studenten staan ingeschreven. Toegepaste communicatiewetenschap kent de grootste daling. De studie zou nu, met zeven aanmeldingen, de kleinste studie worden.

Landelijk zetten de forse groeicijfers van de afgelopen jaren bij de universiteiten nog wel door. Vooral Twente (47 procent) en Delft (31 procent) laten een indrukwekkende groeispurt zien. Van de dertien universiteiten staat Wageningen op een tiende plek. Of dit ook de einduitslag wordt, is echter twijfelachtig. Hoewel juni traditioneel de eerste publicatiedatum is van de vooraanmeldingen, kan er nog veel veranderen. Ter illustratie: Wageningen University stond vorig jaar rond deze tijd op -4 procent, maar bleek uiteindelijk liefst 12 procent meer studenten te mogen verwelkomen. **LvdN**

Aantal studenten aan Wageningen University (rood) en percentage daling/stijging ten opzichte van het jaar ervoor (groen).

zation. DWARS is campaigning for an EkoPlaza organic supermarket on the Wageningen campus. The executive board has not ruled out the idea.

GROWTH SLOWS

Student numbers at the university are up again this year, with 4% more students registered by the beginning of June. The

growth of recent years seems to have slowed, although the figures are still provisional. Recruitment at VHL continues to grow, with Animal Management in Leeuwarden still very popular. Nationally, Dutch university recruitment is booming.

FIJNSTOF METEN IN HET BINNENVELD

- Opstelling test zuiverende werking van erfbeplanting.
- Maken bomen de lucht schoon?

Bomen vangen fijnstof uit de lucht. De vraag is alleen of het zoden aan de dijk zet. In het Binnenveld doet Annette Pronk (PRI) proeven om daar iets zinnigs over te zeggen. Het proefveld is een terrein aan de Plassteeg ten noorden van de campus. Pronk en haar collega's van ASG meten hier hoeveel (zelfge-maakt) fijnstof wordt afgevangen door een groepje bomen. De proefopstelling ziet er bedrieglijk simpel uit. Op zes keukentrapjes staan evenzoveel vernevelaars: ventilatoren die vloeistof met opgelost fijnstof uit een jerrycan in kleine druppeltjes wegblazen in de richting van een groepje bomen zo'n dertig meter verderop. Voor en achter het groen staan zes masten tjokvol meetapparatuur.

SCHONERE STALLEN

De proef van projectleider Pronk is een opdracht van het ministerie van EL&I en richt zich met name op de mogelijkheden om fijnstof uit stallen af te vangen met erfbeplanting. De intensieve veehouderij is een belangrijke producent van fijnstof. Om die uitstoot terug te dringen zijn tal van maatregelen in de stallen voorhanden. Lucht-wassers bijvoorbeeld vangen een deel van de uitstoot weg. Maar bomen zijn veel goedkoper.

In feite is de proef van Pronk de opvolger van een eerder experiment dat twee jaar geleden plaatsvond. Alterra en ASG waren toen

FOTO: GUY ACKERMANS

Meten hoeveel fijnstof door bomen uit de lucht wordt gehaald.

betrokken bij een proef langs de A50 bij Valburg die moest vaststellen of bomen fijnstof van verkeer wegvangen. Die proef mislukte deels. Een positief effect was er wel voor het afvangen van stikstofoxiden, maar de proefopstelling bleek niet goed genoeg om voor fijnstof eenduidige uitspraken te doen.

FLUORISERENDE MEETSTOF

De opstelling in het Binnenveld moet meer duidelijkheid bieden. Het experiment bepaalt waar het in de lucht geblazen fijnstof blijft. Welk deel wordt door de bomen

weggevangen en wat voor invloed heeft het weer daar op. Wind, luchtvochtigheid, en opwaartse

Wind, luchtvochtigheid en opwaartse luchtstroming worden nauwkeurig bijgehouden

luchtstroming worden daarom nauwkeurig bijgehouden.

Pronk test dennen en haagbeuk op hun zuiverende werking. Het groen wordt telkens ongeveer een uur bestoven; daarna begint het bemonsteren van de verschillende

plantendelen, de bodem en strookjes papier die rondom de 'plaats delict' zijn opgehangen.

Meting van het fijnstof gebeurt door fluorescentie. Pronk gebruikt een fluorescerende tracer (BSF) als fijnstof. De stofdeeltjes (5-10 micrometer groot) worden van de monsters terug in oplossing gebracht en doorgemeten. Op die manier is alleen het 'eigen' stof zichtbaar en blijft omgevingsstof netjes buiten beeld. Pronk heeft nog zeker een tiental metingen nodig. De resultaten worden na de zomer bekendgemaakt. **Roelof Kleis**

[E]

The full story?
resource.wur.nl/en

CAN TREES CLEAN AIR?

Trees capture particulates from the air. But how much does this help against pollution? Researcher Annette Pronk of PRI wants to find out. In research commissioned by the ministry of EL&I, Pronk and ASG colleagues are spraying trees with particu-

lates and checking where they end up.

RICE CONTROVERSY

Wageningen sociologists have taken a fresh look at the controversy surrounding a method of growing rice attributed to a priest on Madagascar in 1983. Scientists dis-

missed claims that the method, which uses fewer seedlings and less irrigation, increases yields. Turns out the claims were true, but the method was actually the work of more than one person. It is speculated that the scientists might not have been so hostile if they had known that.

TOCH MEER RIJST MET OMSTREDEN TEELTMETHODE

- Door pater ontwikkelde teeltmethode werkt echt.
- Kritiek van de wetenschap was onterecht.

In 1983 ontwikkelde pater Henri de Laulanié in de hooglanden van Madagascar een nieuw teeltsysteem voor rijst onder de naam *system of rice intensification* (SRI). Het belooft zonder bestrijdingsmiddelen en met minder zaaizaad een verdubbeling van de oogst ten opzichte van gangbare natte rijstbouw. De zaailingen worden jonger uitgeplant, staan verder uit elkaar en worden niet permanent onder water gezet. Daardoor kunnen de wortels van de plant zich beter ontwikkelen, is de gedachte, wat leidt tot meer en betere aren per plant en daarmee tot een spectaculair grotere oogst.

Die hogere opbrengst kan niet waar zijn, oordelen internationale rijstwetenschappers van onder andere het IRRI die de grondleggers zijn van de Groene Revolutie. Zij stellen dat de claim van een hogere oogst – als die al op waarheid berust – te verklaren is door het telen op vruchtbaarder grond of de grotere hoeveelheid arbeid in het wieden van de akker. Ook ver-

moeden de critici dat er fouten worden gemaakt bij het meten van de opbrengst.

ZAAIZAAD EFFICIËNTER GEBRUIKT

Wageningse sociologen en economen deden in opdracht van de Bill and Melinda Gates foundation een studie naar de SRI-controverse. Ze verklaren de opkomst van SRI, en de kritiek erop vanuit de rijstwetenschap, vanuit een sociale context. De conclusie maakten ze eind mei bekend op een symposium: SRI geeft inderdaad vaak hogere opbrengsten. Maar het blijft vaak onduidelijk of dat toe te schrijven is aan het teeltsysteem of aan een grotere inzet van arbeid, al gaat het systeem zeker efficiënter om met zaaizaad. Om echt te weten hoe het systeem werkt, is meer onderzoek nodig.

De Wageningers maken tevens een einde aan de mythe dat SRI een ontdekking is van een enkele pater. Dominic Glover van de leerstoelgroep Technologie en Agrarische Ontwikkeling vertelt dat de nieuwe teeltmethode voortkwam uit verschillende bronnen in het geïsoleerde Madagascar. De presentatie van SRI als de uitvinding van een pater in het achterland van Madagascar, maakt de vijandige reactie van gevestigde wetenschappers wel begrijpelijk, stelt Glover. **Joris Tielens**

Proefveld met rijstplanten op verschillende afstanden van elkaar.

WHODUNNIT

The plot thickens around the outbreak of *E. coli* in northern Germany. First, Spanish cucumbers were unjustly accused, and now suspicion has fallen on bean sprouts. A likely culprit, says microbiologist Wilma Hazeleger, as bean sprouts harbour swarms of bacteria. But you can safely eat them if you blanch them first.

What you should avoid eating is raw mince, since beef cattle carry *E. coli*.

VISIE <<

Whodunnit?

Duitsland lijkt niet in staat om de bron van de EHEC-besmetting vast te stellen. Dat niet zo vreemd met een bacterie die een incubatietijd heeft van een week tot tien dagen, zegt de Wageningse levensmiddelen-microbioloog Wilma Hazeleger.

'EHEC is een darmbacterie die behoort tot de *E. coli* groep. Hij is al eens eerder opgedoken op taugé in China en in de VS zijn er partijen vlees mee besmet geraakt, waarschijnlijk omdat de slacht onder onhygiënische omstandigheden had plaatsgevonden. De bacterie maakt een gifstof, die zorgt voor de problemen. Runderen zijn vaak de drager van EHEC en die worden er niet ziek van.

We weten nog steeds niet wat de bron van de besmetting is. Het onderzoek daarnaar is erg lastig, want EHEC heeft een incubatietijd van een week tot 10 dagen. Bovendien lopen mensen de eerste dag niet gelijk naar de huisarts. Patiënten moeten zich dus nog herinneren wat ze twee weken eerder hebben gegeten. Stel: de bacterie zat in het water. Dan vind je de bron vermoedelijk niet terug. Of er was een zieke werknemer met diarree die de bacterie op een tuindersbedrijf heeft verspreid. Wellicht is de bron niet meer op te helderen. Maar EHEC is een interessante case voor ons onderwijs, om te laten zien hoe het werkt in de microbiologie.

Taugé zou een logische kandidaat geweest zijn. In ons onderwijs gebruiken we taugé als modelgroente omdat er zoveel bacteriën op zitten. Dat komt door de teeltwijze van deze kiemgroente. De taugézaden worden geweekt in een waterbed bij een hoge temperatuur – precies de omstandigheden waar bacteriën dol op zijn. Taugé kan dus hoge concentraties bacteriën bevatten. De meeste zijn trouwens niet ziekteverwekkend.

Er is in elk geval geen reden tot paniek. Je kunt kiemgroenten goed eten, alleen is het verstandig om de taugé even te blancheren – dan zijn de bacteriën dood. Verder is het nooit slim om rauw vlees te eten. Je kunt je biefstukje medium or rare blijven eten, van binnen is het vlees in principe steriel. Het gaat er om dat je het vlees goed aanbraadt, want bacteriën zitten alleen aan de buitenkant. Gehakt moet je wel altijd goed braden.' **AS**

STUDENTEN LATEN BACTERIËN KNIPPEREN

- Wageningen doet voor 't eerst mee aan biotech-wedstrijd.
- iGEM-team wil pratende cellen zichtbaar maken.

Cellen staan in voortdurend contact met elkaar. Zonder die communicatie is complex leven niet mogelijk. Maar kun je dat zichtbaar maken? Ja, denkt Martijn Wapenaar. Hijzelf en veertien medestudenten bedachten een manier om communicatie tussen bacteriën met het blote oog zichtbaar te maken.

Het team bachelor- en masterstudenten (moleculaire levenswetenschappen, bioinformatica en biotechnologie) vormt de Wageningse deelname aan de internationale genetische knutselcompetitie iGEM. De competitie (www.iGEM.org) is bedoeld om het vakgebied

De Wageningse deelnemers aan de genetische knutselcompetitie iGEM.

van de synthetische biologie te populariseren. Bij deze jonge tak van wetenschap gaat het erom bestaande organismen nieuwe kunstjes te laten doen door extra genetisch materiaal in te bouwen.

LICHTSLANG

De Wageningers, gesteund door de

nieuwe leerstoelgroep System and Synthetic Biology, richten zich op het visueel maken van communicatie tussen cellen. Hun deelname bestaat uit twee projecten. In het ene project proberen de studenten een kolonie *E. coli* bacteriën tegelijkertijd en periodiek te laten oplichten. Bacteriën laten oplichten

is een veelgebruikt thema in de iGEM-competitie. Maar van een hele kolonie een soort knipperlicht te maken is nieuw. De moeilijkheid zit 'm volgens Wapenaar in het knipperen: het licht moet ook weer uit.

In het tweede project wordt van de schimmel *Aspergillus nidulans* een soort levende lichtslang gemaakt. Aan het uiteinde van de schimmeldraad wordt een lichtsignaal opgewekt dat zich vervolgens door de schimmeldraad voortplant. Volgens Wapenaar is zijn team het eerste dat met schimmels werkt. Hij verwacht daar hoge ogen mee te gooien bij de jury. Begin oktober is de finale van de Europese voorronde in Amsterdam. Daarna volgt de echte finale in Boston. **RK**

Wie de Wageningers wil volgen kan terecht op: http://2011.igem.org/Team:Wageningen_UR

BACTERIEDRANK TEGEN ALLERGIE

- Melkzuurbacterie gaat pollenallergie te lijf.
- Veelbelovend middel tegen hooikoorts.

Yakult en Vivit-achtige bacteriedrankjes, probiotica, kunnen allergische klachten van pollen fors verminderen. Ze weten het aantal immuunewitten terug te dringen die een belangrijke rol spelen bij een hooikoortsallergie. Tegelijkertijd stimuleren ze de aanmaak van allergie-remmende stoffen. Vooral de melkzuurbacteriën *Lactobacillus plantarum* laat goede resultaten

zien. Dat stelt Yvonne Visser in haar proefschrift dat zij vrijdag 10 juni verdedigt.

LOOPNEUS

Allergieën zijn een doorgesloten reactie van het immuunsysteem op lichaamsvreemde stoffen, zoals pollen, huidschilfers of huisstofmijten. Bij een pollenallergie maakt het lichaam zogenaamde IgE immuunewitten aan die het binnendringende stuifmeel aanvallen. Daarbij komt onder meer histamine vrij, dat verantwoordelijk is voor de klassieke allergieklachten zoals een loopneus, niezen en tranende en rode ogen.

In samenwerking met NIZO en Friesland Campina onderzocht Visser het effect van vijf melkzuurbacteriën op het immuunsysteem van 62 patiënten met een berkenpollenallergie. Vijf groepen van elk circa tien proefpersonen kregen vier weken lang elke dag een bacteriedrankje, terwijl een zesde groep een drankje zonder bacteriën, een placebo, kreeg. Voor en na de behandeling verzamelden onderzoekers bloed, waarin ze immuunparameters zoals IgE en andere immuunewitten maten. Door dit immunologisch bloedbeeld voor en na de inname van de probiotica en de placebo te vergelijken, kon het

effect van de bacteriën op het immuunsysteem vastgesteld worden.

GOEDE PERSPECTIEVEN

Na vier weken was duidelijk dat vier van de vijf gebruikte bacteriestammen zorgden voor een significante afname van het berkenstuifmeel-specifieke IgE. Eén bacteriestam gaf ook een afname van interleukine 5 en 13, signaalstoffen die een allergische reactie stimuleren. Daarnaast was er een toename van signaalstoffen die de allergische reactie juist verminderen. 'Die bacteriestam biedt goede perspectieven om berkenpollenallergie te verminderen', zegt Visser. **HW**

The full story?
resource.wur.nl/en

FLASHING BACTERIA

Wageningen students hope to dazzle the jury of the next iGEM biotech competition. They want to illuminate (literally) the communication between cells. One project aims to light up an entire colony of *E. coli* bacteria; a second attempts to turn the *Aspergillus*

nidulans fungus into a string of lights.

PROBIOTIC, ANTI-ALLERGY

Probiotic drinks such as Yakult can reduce the symptoms of pollen allergies, claims Yvonne Visser in the PhD thesis she will defend on Friday 10 June. All the 5 lactic acid

bacteria Visser studied reduced the production of immune proteins underlying allergy symptoms. *Lactobacillus plantarum* bacteria, which also affected key signal substances, look particularly promising for treating birch pollen allergies.

re:actie

OOK EEN MENING? Ga naar resource.wur.nl.

Een goede inhoudelijke discussie over gentech, deze week op resource.wur.nl. Bert Lotz maakt uitstekend gebruik van internet om wetenschap bij 'het volk' te brengen. Goede argumenten en een open houding. Daarnaast was er vooral veel kritiek op een gebrek aan communicatie bij Idealis.

IDEALIS

De universiteit wil tijdelijke woningen voor buitenlandse studenten bouwen aan de Haarweg. Idealis heeft er bezwaar tegen omdat de woningen op maar twaalf meter afstand van bestaande studentenkamers komen. Een paar studenten zijn het met Idealis eens, want het is niet fijn als je overburen recht bij je naar binnen kijken. Daarnaast zou het ten koste gaan van de huidige binnentuin, want die wordt aan de zuidkant dichtgebouwd met een lelijk cellenblok. Reageerders vinden het kwalijk dat WUR en Idealis niet met elkaar hebben overlegd. Dan neemt de discussie een wending richting 'eigen volk eerst'. Volgens JH moeten Nederlandse studenten altijd voorrang krijgen voor een kamer, boven buitenlanders. Zeker omdat ze hier gesubsidieerd kennis halen en meteen weer vertrekken. Verbaasde reageerders benadrukken dat studenten 10.000 euro per jaar collegegeld betalen. En: zonder buitenlanders zou Wageningen een provinciale, in zichzelf gekeerde en weinig dynamische universiteit zijn. Is de bescheiden mening van XL.

ASEED

Op de middenpagina van Resource 18 stond een foto van Bert Lotz die in een tent in discussie ging met milieuorganisatie Aseed. Allereerst, alle respect voor Lotz dat hij met Aseed in discussie is gegaan. In een uitgebreide reactie laat hij weten wat er besproken is, waarbij hij ook ruimte laat voor standpunten van Aseed. De twee partijen staan beide voor duurzame productie van goede voeding, maar op drie punten verschillen ze van mening. Ten eerste weet je niet wat genetische veranderingen op lange termijn opleveren. Lotz vindt dat er juist veel kennis is, maar Aseed vindt duizenden jaren veredelen betrouwbaarder dan 30 onderzoek met gen tech. Daarnaast vindt Aseed dat gentech lijnrecht tegenover biologische en agro-ecologische kennis staat, terwijl Lotz vindt dat beide elkaar aanvullen. Een derde punt is de macht van mul-

ILLUSTRATIE: HENK VAN RUITENBEEK

tinationalals die productieketens monopoliseren. Lotz denkt dat er mogelijkheden zijn om de nadelige effecten van patenten in te perken, maar Aseed heeft daar weinig vertrouwen in. Kees laat nog weten principieel tegen groepen te zijn die principieel tegen GMO's zijn, en dat er een aantal gewassen zijn die veel potentie hebben. Linda van Aseed: 'potentie kun je niet eten en het brengt boeren geen brood op de plank.'

HUISVUIL IDEALIS

Idealis besloot, na protest van bewoners, om het huisvuil bij Dijkgraaf weer gewoon te laten ophalen bij de afdelingen. Spottende reacties volgen. Bewoners vinden dat Idealis zonder

overleg een goedwerkend systeem overboord hebben gegooid, een experiment onwaardig. Ze zijn boos dat ze door Idealis als een kind worden behandeld. Bewonersorganisatie SFO laat ook weten het niet eens te zijn met de gang van zaken. AE laat fijntjes weten dat volwassenen thuis wel hun eigen vuilnis buiten zetten.

STUDENTENRAAD

De uitslag van de studentenraadsverkiezingen zijn bekend. Reageerders willen weten wat de rechten van de SR zijn, en in hoeverre ze die rechten in de praktijk gebruiken. Martijn Kuller van VeSte legt uit hoe hij het afgelopen jaar heeft gewerkt: bij een voorstel van de universiteit kan de SR voorwaarden toevoegen die het aanvaardbaar maken voor studenten. Als de RvB dan niet luistert kan de SR het voorstel afkeuren. Maar dat gebeurt slechts sporadisch, schrijft hij.

BIJ DE BUREN- ACADEMICS ANONYMOUS

Studenten geven -gewenst of niet - steeds meer bloot, terwijl sommige universiteiten de vuile was juist niet buiten zetten. Dat schrijft Roel Neijts in zijn wekelijkse column Bij de Buren op resource.wur.nl. Hij haalt daarbij Utrecht aan, waar de rector tentamencijfers openbaar wil maken. Merijn Knibbe is voor. Verder schrijft Roel over de Radboud Universiteit, waar de onafhankelijke nieuwssite achter een log-in is gezet. Reageerders willen graag weten hoe transparant de WUR zelf eigenlijk is. Met name de bestuurscultuur.

WANT TO COMMENT TOO?
go to resource.wur.nl/en

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen een maand voor het eind van de lopende abonnementsperiode (1 augustus).

Redactieadres

Akkermaalsbos 12, 6708 WB Wageningen. Postbus 409, 6700 AK Wageningen Gebouw 116 (bode 31). T 0317 484020. Secretariaat: Thea Kuijpers, resource@wur.nl. T 0317 484020 Website: resource.wur.nl. ISSN 1389-7756

Redactie

- drs. Gaby van Caulil (hoofdredacteur) gaby.vancaulil@wur.nl, T 0317 482997
- Rob Goossens (eindredacteur) rob.goossens@wur.nl, T 0317 485320
- ir. Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie) roelof.kleis@wur.nl, T 0317 481723
- ir. Nicolette Meerstadt (webredacteur) nicolette.meerstadt@wur.nl, 0317 488190
- Linda van der Nat (studenten, onderwijs, VHL), linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie) albert.sikkema@wur.nl, T 0317 481724
- dr. ir. Hans Wolkers (voeding, visserij), hans.wolkers@wur.nl, T 0317 481709

Vormgeving

• Hans Weggen, hans.weggen@wur.nl, T 0317 485272; basisvormgeving magazine: Nies & Partners bno Nijmegen

Freelance auteurs

Kees van der Ark, Marion de Boo, Alexandra Branderhorst, Karin Flapper, Stijn van Gils, Alice van Ginkel, Simone Herrewijn, ir. Yvonne de Hilster, Vita Hommersen, Christoph Janzing, Marleen Klingenberg, Sander de Kraker, Ilse Markensteijn, Karin de Mik, Suzanne Overbeek, ir. Rik Nijland, Tom Rijntjes, Marlot Roelofs, ir. Astrid Smit, Agnes Tol, ir. Joris Tielens, Hoger Onderwijs Persbureau

Vertaling

Clare McGregor, Keen-Mun Poon, Clare Wilkinson

Foto's

Guy Ackermans, Bart de Gouw, Sjoerd Sijsma, Hoge Noorden, Nationale Beeldbank

Illustraties

Esther Brouwer, Sebastiaan Donders, Miesjel van Gerwen, Guido de Groot, Karel Hulsteijn, Yvonne Kroese, Annemarie Roos, Henk van Ruitenbeek

Advertenties

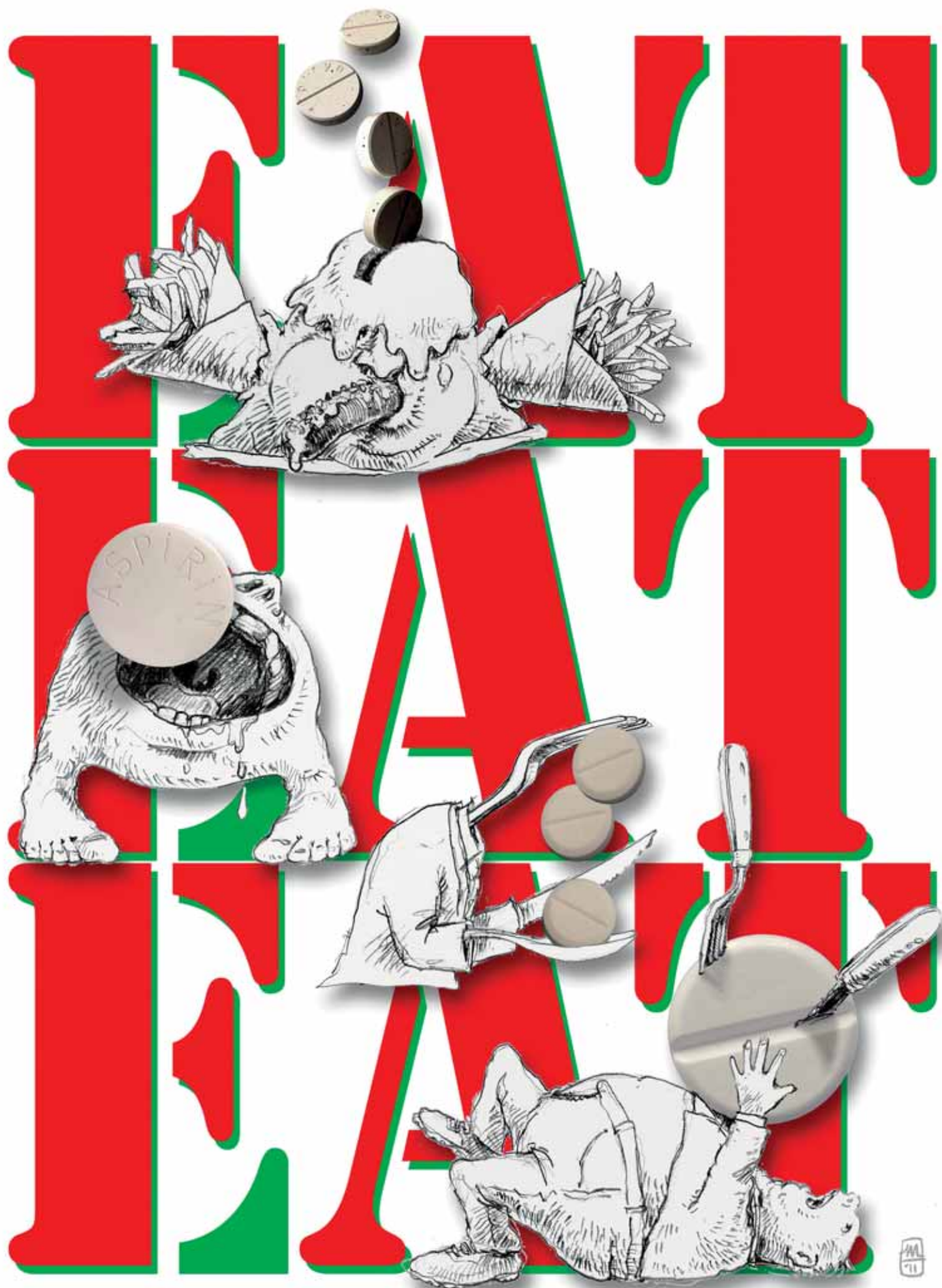
Extern, Bureau van Vliet, T 023-5714745, m.dewit@bureauvanvliet.com Intern (gereduceerd tarief), Hans Weggen, T 0317-485272, hans.weggen@wur.nl

Uitgever

Viola Peulen, Corporate communicatie Wageningen UR

Resource wordt gedrukt op papier uit verantwoord beheerde bossen.

Gezond dik met een ASPIRIENTJE

De farmaceutische industrie denkt overgewicht te lijf te kunnen gaan met een afslankpil. Twee Wageningse hoogleraren pleiten voor een heel andere aanpak. Met een aspirientje en betutteling is nog een wereld te winnen.

tekst: Hans Wolkers / foto's: Miesjel van Gerwen

Voor een tijdje was hij er, een succesvolle afslankpil. Die zou de Westerse mens gaan verlossen van volksziekte nummer een: overgewicht. Na torenhoge ontwikkelingskosten kwam de pil in 2006 voor het eerst op de Europese markt. Het middel bevatte rimonabant, een stof die de eetlust onderdrukt door beloningsreceptoren in de hersenen te blokkeren. De pil werkte; mensen vielen daadwerkelijk af. Toch was hij snel weer verdwenen. Het middel remde niet alleen het eetgenot, maar ook veel andere plezierige gevoelens; mensen werden depressief en zelfs suïcidaal. Om die reden werd het wondermiddel al na twee jaar weer van de markt gehaald en was de industrie zeker drie miljard ontwikkelingskosten armer.

Intussen is de farmaceutische industrie zich blijven inspannen om die ultieme afslankpil te ontwikkelen, en eten we in het westen nog steeds veel te veel. De groei van het aantal mensen met overgewicht lijkt niet te stoppen en heeft sinds 1980 epidemische vormen aangenomen.

Renger Witkamp, hoogleraar Voeding en farmacologie, onderzoekt de relatie tussen voeding en geneesmiddelen. Hij ziet weinig in de paardenmiddelen van de farmaceutische industrie, vanwege de risico's en de bijwerkingen. Er valt volgens hem veel winst te halen uit het beteugelen van de gezondheidsrisico's van het dik zijn. Zo zou je dikke mensen een simpel aspirientje kunnen laten slikken om ze gezond te houden: 'Als je kijkt op populatieniveau lijkt dit te werken, maar de toepassing bij individuele personen is nog heel ver weg', zegt hij. Zijn collega, Edith Feskens, persoonlijk hoogleraar Voeding, ziet meer in preventie van obesitas. Het zou voor mensen moeilijker moeten worden om voor 'ongezond' te kiezen.

ZOETE HAP

Bijna de helft van de Nederlanders is te dik en hun aantal neemt nog steeds toe. De oorzaak lijkt te liggen in een on-

OVERGEWICHT IN CIJFERS

Het aandeel volwassen Nederlanders met overgewicht ligt op zo'n 52 procent voor mannen en 42 procent voor vrouwen. Ernstig overgewicht heeft ruim 10 procent van de Nederlandse bevolking, een verdubbeling in dertig jaar. En Nederland doet het niet eens zo slecht vergeleken met de rest van Europa. Op de Zwitsers, Fransen en Italianen na zijn andere Europeanen

dikker. De Engelsen en Duitsers zijn de dikste Europeanen met het dubbele aandeel mensen met ernstig overgewicht. Buiten Europa staat VS op eenzame hoogte in de statistieken. Volgens schattingen is bijna driekwart van de Amerikanen te dik, terwijl een derde van de bevolking kampt met ernstig overgewicht. Ook hier zijn die getallen enorm toegenomen over de laat-

ste dertig jaar.

Ook het percentage te dikke kinderen neemt onrustbarend toe. Dertig jaar geleden leed zo'n zes procent van de kinderen tussen de twee en achttien jaar aan overgewicht, dat is nu met zo'n 14 procent meer dan verdubbeld. In de VS wordt het aantal kinderen en tieners met overgewicht geschat op een kwart, een verdrievoudiging in 30 jaar tijd.

verklaarbare drang te veel te eten, met een grote voorkeur voor een vette en zoete hap vol calorieën. Met op iedere hoek van de straat een fastfoodketen of snackbar is het wel heel makkelijk aan de eetverleiding toe te geven. Daar-

De basis van vraatzucht lijkt te liggen in de genen

naast bewegen Nederlanders veel te weinig. Ondertussen vertelt ons verstand ons wel dat we minder moeten eten en meer moeten bewegen, maar dat werkt onvoldoende. 'Eten is een oerdrift die maar moeilijk te beteugelen is', zegt Witkamp. 'Het lichaam stimuleert en beloont eten, door de aanmaak van moleculen die voor een gevoel van genot zorgen. Die moleculen binden in de hersenen aan dezelfde receptoren als cannabis en zorgen voor de vol-

doening die we ervaren na een goede maaltijd.' De basis van deze verslaving en vraatzucht lijkt te liggen in de genen. De prehistorische mens wist maar nooit wanneer het volgende maal zich zou aandienen. Als er eten was nam hij het zekere voor het onzekere en propte zich vol. Het

Dieetgoeroes verdienen massaal geld aan crashdiëten waarvan de werking discutabel is

overschot aan voeding werd door het lichaam omgezet in vetweefsel, om perioden van schaarste mee te overbruggen.

METABOLE ELLENDE

Diezelfde genen zijn een ramp in de Westerse samenleving met voedsel in overvloed. Want met overgewicht ontstaan vele problemen. Simpelweg geldt hoe dikker, hoe groter de risico's op allerlei ziekten. 'Obesitas is op zich geen probleem, maar de metabole ellende die het met zich meebrengt wel', stelt Edith Feskens. 'Zo hebben obe-

se mensen een meer dan tien maal verhoogd risico op diabetes. Daarnaast gaat overgewicht vaak samen met een laag gehalte aan gezond cholesterol, HDL, een hoge bloeddruk en, het new kid on the block, ontstoken vetweefsel.' Die ontstekingen zijn hoofdzakelijk verantwoordelijk voor een scala aan ziekten, zoals hart- en vaatziekten en zelfs kanker, denken voedingswetenschappers.

Volgens berekeningen van het RIVM ligt de levensverwachting van mensen met ernstig overgewicht, net als bij rokers, zes tot zeven jaar lager dan van mensen met een normaal gewicht. Het aantal gezonde en arbeidsproductieve jaren daalt voor dikke mensen fors, met vijf tot vijftien jaar. Hierdoor is overgewicht niet alleen een aanslag op de gezondheid, maar ook op het nationale budget. De kosten voor zorg en arbeidsverzuim lopen op tot 1,2 miljard euro per jaar, 2 procent van de totale zorguitgaven in Nederland, zo berekende het RIVM. In de VS zijn die kosten opgelopen tot zo'n 150 miljard dollar (100 miljard euro).

PATATJE MET

Het oplossen van de obesitasproblematiek met een simpele pil is een enorme uitdaging, zo ondervindt de farmaceutische industrie door schade en schande. 'Als je chemisch op een knopje drukt om bijvoorbeeld de eetlust of vetopslag te remmen heeft het lichaam wel weer een by pass route die dit omzeilt' legt Witkamp uit. 'Chemisch ingrijpen op de hersenen werkt nog het beste, maar ook dat is vanwege de bijwerkingen riskant.' Ondanks het debat met de eerste succesvolle afslankpil werkt de farmaceutische industrie onverdroten door aan de ontwikkeling van de wonderpil. Sinds kort is er onder de naam Alli een afslankpil zonder recept verkrijgbaar bij de apotheek en op internet. De verkoop loopt goed. De pil bevat de stof orlistat, die voorkomt dat vetten in de darm worden afgebroken, waardoor het lichaam ze niet kan opnemen. Na deel van het middel is dat het onverteerde vet na een patatje met letterlijk tussen je billen weggloopt. Gebruikers van orlistat gebruiken daarom vaak een inlegkruisje in hun onderbroek.

De industrie zoekt intensief verder naar pillen zonder onplezierige bijwerkingen. Een van de meest extreme middelen die momenteel wordt getest komt uit de kankertherapie. Het gaat om zogenaamde angiogeneseremmers, die de bloedvatvorming in de tumor vertragen, waardoor de doorbloeding vermindert en de groei stagneert. De gedachte is dat je ditzelfde kunstje bij vetweefsel kunt uithalen.

VETTAX

Witkamp vindt dat het overgrote deel van de mensen met overgewicht niet aan dit soort zware medicijnen moet. 'Ik bekijk de ontwikkelingen bij de farmaceutische industrie met verbazing', zegt hij. 'Wetenschappelijk is het interessant, maar ik vraag me af of dit wat oplevert, vanwege de risico's en bijwerkingen.' Operatief ingrijpen werkt nog het

best: een maagband of chirurgische verkleining van de maag is zeer effectief.

Natuurlijk zou gedragsverandering de ideale remedie tegen obesitas zijn. Meer bewegen en minderen en vooral gezonder eten is een voor de hand liggende weg naar een slankere samenleving. Maar hoe krijg je dik Nederland zo-ver? Volgens hoogleraar Feskens moet het voor mensen moeilijker worden voor 'ongezond' te kiezen. Dat kan bijvoorbeeld door ongezond voedsel extra te belasten met een 'vettax', het aantal snackbars en fastfoodrestaurants wettelijk te beperken en schoolkantines geen junkfood meer te laten verkopen. 'Ik kijk met verbazing naar het eten in de schoolkantines; vette snacks en frisdrank', licht Feskens toe. 'Er is hier nog een wereld te winnen.'

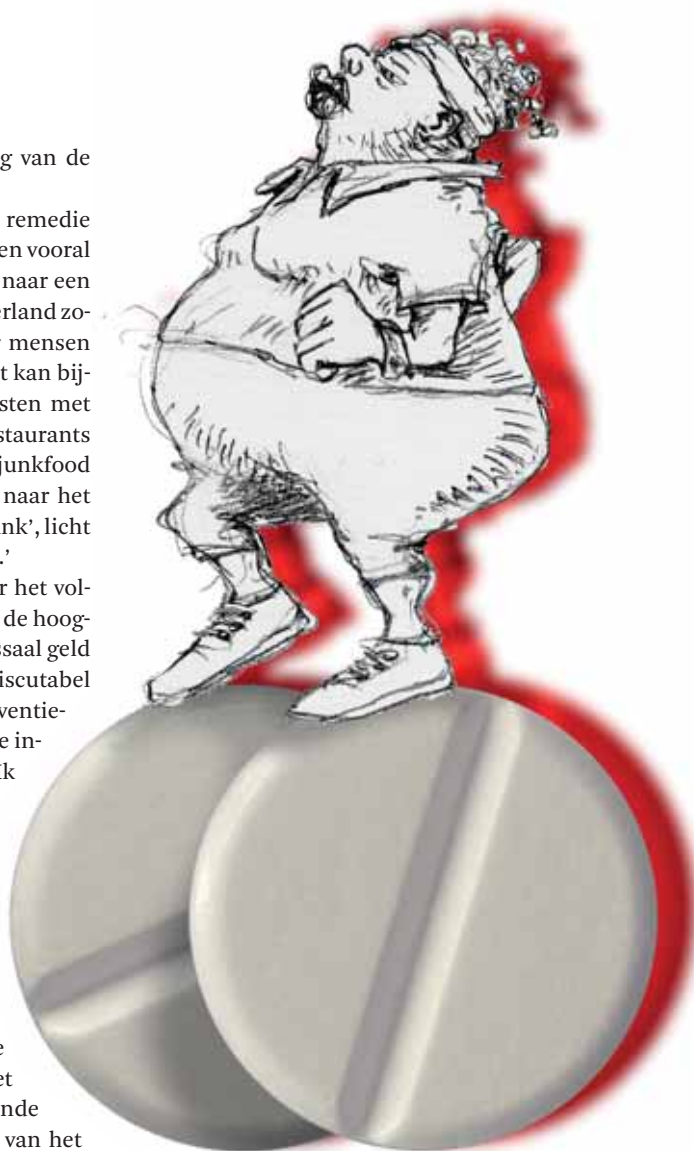
En diëten? Feskens gelooft hier niet in. Waar het volgens haar om gaat is een gezonde lifestyle. Het is de hoogleraar een doorn in het oog dat dieetgoeroes massaal geld verdienen aan crashdiëten waarvan de werking discutabel is. 'Ik ben wel een beetje een gefrustreerde preventiedeskundige met te weinig geld, die vecht tegen de industrie en bedenkers van diëten', zegt Feskens. 'Ik vind dat een deel van het geld dat wordt verdiend aan dat soort zaken, verplicht in voedingsonderzoek gestoken moet worden.'

VREETMACHINES

Witkamp is niet optimistisch over de oplossing van het obesitasprobleem. 'We blijven nu eenmaal enorm efficiënte vreetmachines', zegt hij. Volgens de hoogleraar zou het daarom een grote winst zijn als we de gezondheidsrisico's van het dik zijn zouden kunnen beteugelen. Sudderende ontstekingen in het vetweefsel vormen de kern van het probleem. Die ontstekingen moeten daarom worden aangepakt. 'Al in de 19e eeuw bleek het net ontdekte aspirientje, een ontstekingsremmer, een super dikke vrouw met diabetes wonderbaarlijk van haar ziekte af te helpen', vertelt Witkamp. 'De patiënte belandde wel van de regen in de drup, want vanwege de hoge dosis aspirine kreeg ze vervolgens ernstige maagproblemen.' Dat probleem speelt niet bij sommige moderne ontstekingsremmende voedingsmiddelen, zoals onverzadigde vetten en rode wijn. Resveratrol, een stof die van nature in rode wijn voorkomt, blijkt de gezondheid en overleving van dikke muizen dramatisch te verhogen. 'De dikke muizen waren net zo gezond als dunne muizen, mogelijk vanwege het anti-ontstekingseffect van resveratrol', verduidelijkt Witkamp.

CHRONISCHE ONTSTEKINGEN

Voor ongedisciplineerde eters die geen wijn drinken is een dagelijkse dosis aspirine wellicht ook een oplossing om het vet gezond te houden. Volgens Witkamp werkt dit wondermiddel al bij lage doseringen tegen de chronische ontstekingen. Toch is het maar de vraag of mensen bereid zijn dagelijks pillen te slikken. 'Mensen houden niet van

medicijnen, de therapietrouw is laag. Ik denk niet dat het gaat lukken.'

Hoogleraar Feskens ziet met goede voorlichting en begeleiding wel degelijk een kans de vervettende bevolking zonder pillen en poeders dunner en vooral gezonder te krijgen. 'Ik denk dat de strijd te winnen is, maar dan moeten we inzetten op een mix van maatregelen die voor een gezondere lifestyle zorgt: sporten in groepjes, begeleiding door een diëtist en minder eten.' En die aanpak heeft al bescheiden successen geboekt. Bij dikke mensen die koken voor deze mix van maatregelen, begeleid door een diëtist en bewegingstherapeut, halveerde het aantal nieuwe diabetespatiënten. Betuttelend? 'Ja, maar wie die betutteling nodig heeft zou haar moeten krijgen. Er bestond een goed plan om zo'n aanpak in de basisverzekering op te nemen, maar daar heeft minister Schippers nu een stokje voor gestoken. Sterker, het budget voor leefstijl wordt door haar flink gekort. De hoogrisicogroep is hier beslist niet mee geholpen.'

[E]

SIZING UP THE OBESITY PROBLEM

A miracle 'slimming pill' was launched in 2006 but had to be withdrawn when it proved to cause depression. Undaunted, the pharmaceutical industry is still working to create a pill that can rid the west of public health risk number one: overweight. Meanwhile the problem keeps on growing: genetically we are programmed for scarcity, eating as much as we can – a good strategy in the stone age, but a recipe for disaster when there's fast food on every street corner. Wageningen professors of nutrition Renger Witkamp and Edith Feskens do not see much future in the magic pill idea. Witkamp thinks it would be safer and more effective to tackle the ill effects of overweight, most of which stem from inflammation of fatty tissue. This can be done with a daily aspirin, a glass of red wine or an adequate intake of unsaturated fats. Professor Feskens favours prevention over cure and thinks changing people's behaviour is possible.

Not with crash diets – a trend Feskens deplores – but with a new lifestyle, under the guidance of dietitians and exercise therapists. Not only will people feel better, but the economy will gain too, as weight-related health care and lost productivity currently costs the Netherlands 1.2 billion euros a year.

The full story?
resource.wur.nl/en

GROEN LICHT

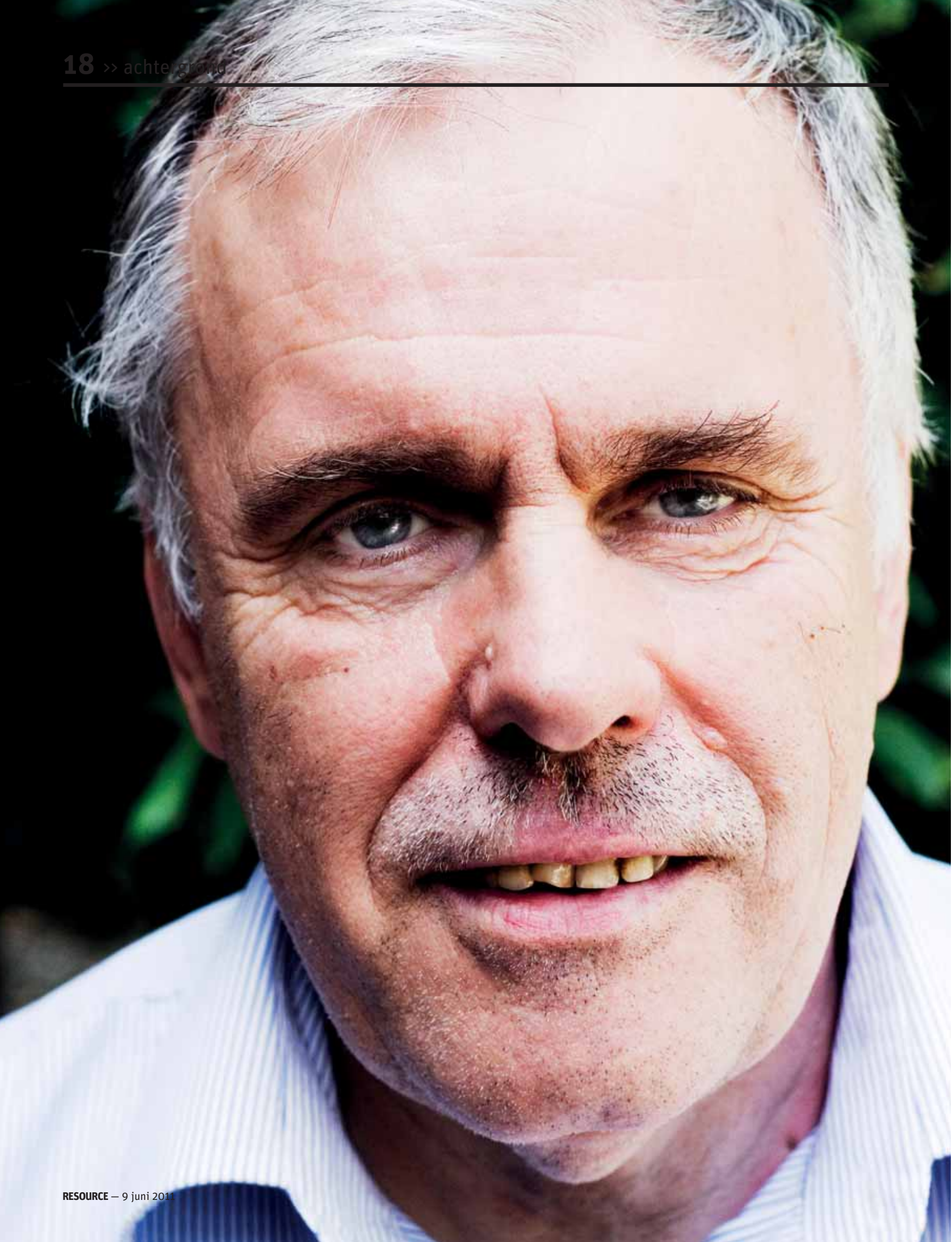
Het opstarten van de grootste algenreactor binnen testfaciliteit AlgaePARC was goed getimed. De bewolking en af en toe wel heel dreigende luchten zorgde voor nagenoeg ideale lichtcondities voor de opstartende algenkweek. Algen houden namelijk niet van teveel licht als ze net beginnen te groeien. Terwijl de plexiglasbuizen zich langzaam vullen met een nu nog lichtgroene algensoep, draait algenonderzoeker Maria Cuaresma Franco de kranen open om het systeem te ontlichten. Het algenteam verwacht dat bij de officiële opening van AlgaePARC, op vrijdag 17 juni, de buizen donkergroen zullen zijn door de groeiende algenpopulatie. **HW / foto Wild Frontiers-Hans Wolkers**

[E] GREEN LIGHT

The launch of the biggest algae reactor at the AlgaePARC test facility was well-timed. Gathering clouds created almost ideal light conditions for the shade-loving algae. As the plexiglass tubes slowly fill with the still pale green algae soup, researcher Maria Cuaresma Franco turns on the taps to bleed the system. With the algae population growing fast, the algae researchers expect the tubes to be dark green by the date of the official opening of AlgaePARC on Friday 17 June.

Wageningse kopstukken: plantenveredelaar Evert Jacobsen

Een eigenheimer met pit

Hij werkt al 35 jaar aan betere aardappelen, is kind aan huis in Noord-Korea, en fervent pleitbezorger van cisgenese. Maar plantenveredelaar Evert Jacobsen is vooral een man die geeft om zijn medemens en trouw blijft aan zijn eigen principes. 'Ik wil zorgen dat de bevolking te eten heeft.'

tekst: Albert Sikkema / foto's: Manon Bruininga

Hij is net terug uit Noord-Korea, waar hij nieuwe afspraken heeft gemaakt over gezamenlijk aardappelonderzoek en het opleiden van Noord-Koreaanse promovendi in Wageningen. Wat moet hij toch in die dictatuur? 'Dat is de reactie die ik vaker hoor', zegt Evert Jacobsen. 'Wat moet je toch in die schurkenstaat? Daarmee bedoelen ze: laat die Noord-Koreanen maar in hun sop gaarkoken. Dan zeg ik: het zijn normale mensen hoor, en die mensen kunnen er niets aan doen. Wij hebben een verwrongen beeld van Noord-Korea. Aan de hand van die ene vermeende schurk wordt de hele Noord-Koreaanse bevolking weggezet. Dat is niet eerlijk. De wetenschap moet boven de politiek staan.'

Officieel is hij sinds 2005 scientific advisor van de Plant Sciences Group, in de praktijk maakt hij deel uit van de leerstoelgroep Plantenveredeling, die nu onder leiding staat van zijn opvolger Richard Visser. Hij gaat lekker zijn eigen gang. 'Zelf onderzoek stimuleren en dat dan anderen laten uitvoeren.'

Het was zijn vierde bezoek aan Noord-Korea. 'Dit voorjaar leed de bevolking nog honger. Door de kou kwamen de gewassen twee weken later op dan normaal en dan hebben ze gelijk een probleem. Met aardappels krijgt de bevolking meer calorieën per hectare binnen dan met rijst. Maar door fytoftora en virusziekten gaat 50 á 60 procent van de oogst verloren. Daar wil ik wat aan doen, ik wil zorgen dat de bevolking te eten heeft.'

PARKINSON

Jacobsen maakt zich niet druk om de Noord-Koreaanse leider Kim Jong-il, maar wel om de onderzoeksleider van het instituut in Pyongyang, met wie hij al zo'n zeven jaar samenwerkt. De man heeft de ziekte van Parkinson. Het gezicht van Jacobsen betreft. 'Dat ziet er slecht uit.' Tijdens zijn laatste trip heeft Jacobsen weer medicijnen tegen Parkinson voor de wetenschapper meegenomen uit Nederland, want die zijn niet te krijgen in Noord-Korea.

Hij wil het er eigenlijk niet over hebben. Daarna zegt hij: 'Die man heeft een probleem, daar kan ik even aan werken om 'm te helpen. Daar gaat het om.'

Zijn omgeving had het al verteld: Evert Jacobsen heeft een broertje dood aan politieke correctheid. Hij heeft sympathie voor mensen die iets proberen op te bouwen onder moeilijke omstandigheden. Met die mensen bouwt hij een sterke langdurige relatie op. Hij is heel trouw, zegt een collega bij Plant Research International. Trouw aan

'Ik ben goed behandeld in het buitenland en ik doe graag iets terug'

zijn eigen overtuigingen, ook als die niet direct tot resultaten leiden, en trouw aan de mensen met wie hij samenwerkt. Waaronder de tientallen promovendi die hij de afgelopen decennia heeft opgeleid.

'Die trouw komt misschien door mijn opvoeding, maar ik ben me er bewust van geworden in Duitsland, waar ik na mijn afstuderen bij het Max Planck instituut ging werken. Mijn eerste vrouw is toen verongelukt. De mensen op het instituut stonden als één man achter me, inclusief de

CV

1974 – afgestudeerd in de Plantenveredeling in Wageningen

1974 – 1978 Werkzaam bij het Max Planck Instituut in Keulen, gepromoveerd aan de Friedrich Wilhelm Universiteit in Bonn

1978 – 1988 Onderzoeker aan de Universiteit van Groningen, leerstoelgroep Genetica

1988 – Hoogleraar Plantenveredeling, Wageningen Universiteit

1993 – 1999 Medeoprichter en directeur van de onderzoeksschool Experimentele Plantenwetenschappen

1998 – 2001 Directeur departement Plantenwetenschappen, Wageningen Universiteit

2001 – 2004 Wetenschappelijk directeur Plant Sciences Group, Wageningen UR

2005 – heden Wetenschappelijk adviseur Plant Sciences Group

directeur. Ik heb van hem heel veel steun en hulp gehad, ook bij het zoeken naar een meer gespecialiseerd ziekenhuis om haar beter te kunnen behandelen. Ik zat onder hoge stress in vreemde omstandigheden en mensen hebben toen risico's genomen om ons te helpen. Dat heeft een grote impact gehad op mijn verdere leven. Ik ben goed

'Er zijn veel mensen die trends volgen, er zijn maar weinig mensen die onderwerpvast zijn. Maar daarmee kom je het verst'

behandeld in het buitenland en ik doe graag iets terug als buitenlandse onderzoekers hier zijn, meer dan de gemiddelde Nederlander.'

RESPECT

Op de terugweg uit Noord-Korea vierde Jacobsen op 20 mei zijn 64-ste verjaardag in Beijing. 'Promovendi van mij hadden een feestje voor me georganiseerd. Ze waren uit verschillende provincies komen aanvliegen. Dat is typisch Chinees. Ze hebben een groot respect voor hun doctor father en laten dat hun hele leven blijken. Dat respect zijn we in Nederland helaas kwijtgeraakt. Respect is in ons land een vreemd woord aan het worden, maar toch zijn we er heel erg van afhankelijk.'

Jacobsen komt al zo'n twintig jaar in China. 'Mijn eerste Chinese promovendus was een communicatief sterke

Chinees die snel daarna vicepresident van de Chinese Academie van Landbouwwetenschappen werd. Hij heeft de aardappel geïntroduceerd in de nieuwe agrarische jaarplannen van de Chinese overheid. Hij is inmiddels vice-gouverneur van een provincie.' Ook enkele andere promovendi van Jacobsen zijn goed terechtgekomen in China en fungeren nu als goede kruiwagens voor gezamenlijk onderzoek.

ZETMEELAARDAPPEL

Hij promoveerde zelf in Bonn op de chromosoomverdubbeling van de aardappel. Eigenlijk liet zijn functie bij het Max Planck Instituut geen promotie toe. Maar toen de wetenschappelijke resultaten kwamen, regelde de directeur die promotie voor hem via een omweg. Daarna ontwikkelde hij als onderzoeker aan de universiteit in Groningen twee verschillende zetmeelaardappelen voor aardappel-coöperatie Avebe. De een, een mutant van speciaal uitgangsmateriaal, heeft inmiddels rassen met nieuw zetmeel opgeleverd, die een belangrijke grondstof vormen voor de voedings- en technische industrie. De ander, vervaardigd met genetische modificatie, is zestien jaar later en vele procedures verder nog steeds niet op de markt.

Maar Jacobsen is een volhouder. Zo deed hij begin jaren negentig al onderzoek naar dominante resistentiegenen tegen de aardappelziekte. 'Dat was toen behoorlijk uit, niemand wilde daar geld in steken omdat het geen perspectief had. Toch heb ik doorgezet. Dat heeft geleid

Evert Jacobsen werkt al 35 jaar aan betere aardappelen.

tot een paar proefschriften die de basis hebben gelegd voor DURPH, het grootschalige resistentie-onderzoek tegen fytoftora van zes jaar geleden. Toen was er weer geld. Er zijn veel mensen die trends volgen, er zijn maar weinig mensen die onderwerpvast zijn. Maar daarmee kom je het verst. Je moet trendsetter zijn, geen trendvolger.'

CISGENESE

Bij het DURPH-programma ontpopt Jacobsen zich als de grote pleitbezorger van de cisgenese – het inbrengen van soorteigen genen uit wilde aardappelrassen om de pieper te beschermen tegen de aardappelziekte. De laatste vijf jaar roert hij zich actief in de publieke discussie over gmo's.

'Ik had vijftien jaar voor de Cogem gewerkt, de adviesorganisatie die de risico's van genetische modificatie beoordeelt. Ik kende de hoofdbezwaren tegen gentech: het gebruik van soortvreemde genen in combinatie met antibioticumresistentiegenen als selectiemerker. Er is toen onvoldoende stilgestaan bij de vraag of we de gmo-regelgeving wel moeten toepassen op genen van de plant zelf, de cisgenen. Tegenwoordig zijn antibioticumresistentiegenen niet meer nodig en kunnen we gemodificeerde planten krijgen met alleen cisgenen. Ik vind dat cisgene planten ruimschoots binnen de veiligheidsmarge van de conventionele plantenveredeling vallen en daarom vrijgesteld moeten worden van de gmo-regelgeving. Maar dat schoot niet op. De discussie zat vast, we zwommen met z'n

allen in een fuik rond. Ik ben uit de Cogem gestapt om verder te komen.'

Voelt Jacobsen zich wel thuis in die politieke arena? 'Ik ben geen politiek dier, maar ik moest hiermee omgaan. Dat kun je niet doen als je een afkeer van de politiek hebt. Zonder politiek besluit komen we niet verder in de ontwikkeling van de biotechnologie.'

MONSANTO

Hij is even kritisch over Monsanto – 'bedrijfsbelangen voeren daar de boventoon' – als over de tegenstanders van gentech. 'Het maatschappelijk belang van voedselzekerheid moet voorop staan. Dat betekent dat het genetisch materiaal van planten vrij beschikbaar moet zijn. Daarnaast moet de regelgeving voor gmo's veel simpeler worden. Het isoleren van genen wordt met het uur gemakkelijker en goedkoper. Je kunt in twee jaar een gmo ontwikkelen. Toch kost die ontwikkeling veel meer dan de ontwikkeling van een gangbaar ras, dat twintig jaar duurt. Die hoge kosten ontstaan door de overdreven regelgeving. Die spelen zowel milieuorganisaties als multinationals juist in de kaart.'

In Wageningen richtte hij samen met Kees Karssen en Ab van Kammen de onderzoeksschool Experimentele Plantenwetenschappen op, waarin de fundamentele biowetenschappen en de meer toegepaste plantenwetenschappen samenwerken. 'Hier plukken we de vruchten nog steeds van. De plantenwetenschappen kregen meer smool bij externe financiers en de samenwerking tussen de vakgebieden heeft geleid tot veel vernieuwing.'

REORGANISATIE

'Daarna werd mij gevraagd of ik het departement Plantenwetenschappen wilde reorganiseren. Tijdens de reorganisatie heb ik alle medewerkers bij Plant gesproken. Ik heb 264 gesprekken gevoerd, ik ben vermoedelijk de enige die

'Cisgene planten vallen ruimschoots binnen de veiligheidsmarge van de conventionele plantenveredeling'

dat heeft gedaan. Dat was een gigantische investering, maar ik heb er veel vertrouwen mee gewonnen. Ze vonden me hoekig en bot, maar tijdens die gesprekken bleek het dan mee te vallen.'

Door het bestuurswerk moest hij tijdelijk afstand doen van de leerstoel. 'Dat was toen nodig om onafhankelijk te kunnen opereren. Ik heb me opgeofferd en dat offer is eigenlijk te groot geweest. Ik had te weinig tijd voor de promovendi en miste de inhoud van de wetenschap. Dat wringt. Gelukkig kon ik na tien jaar management weer aanhaken bij het onderzoek op de leerstoelgroep. Ik heb nu een vrijere rol en dat bevalt eigenlijk heel goed. Ik klaag niet, ik probeer het glas half vol te houden.'

Ook tijdens zijn bestuursperiode bleef hij zijn promovendi spreken. 'Ik ben in de mens geïnteresseerd, in de persoon. Is het een onderzoekertje of wat anders? Dat wil je weten! Deze maatschappelijke begeleiding vind ik heel belangrijk, dat je mensen over hun toekomst laat nadenken. Het zijn geen citroenen die je uitperst. Daar zijn ze veel te kostbaar voor.' **B**

[E]

A MIND OF HIS OWN

Wageningen plant breeder Evert Jacobsen looks back on an interesting and varied career, which has included extensive potato research, a lot of research supervision, the defence of cis genesis, and the leadership and reorganization of Plant Sciences at Wageningen. Jacobsen doesn't do regret – 'I try to keep the glass half full' – but he found it hard when years in management kept him out of the research side of things. His present role as science advisor suits him fine, and he is persistent in pursuing research on phytophthora, a potato blight. Although he is 'not a political animal', his conviction of the value and safety of cis genesis techniques has made him a passionate defender of cis gene plants. In all his work he is driven by a concern for his fellow human beings. People ask him, for example, why he works with the rogue state North Korea. Because it's full of people just like us, he says, and they suffer food shortages. He hopes his research work on potato blight will help. He may have no time for political correctness, but Jacobsen has plenty of time for people. Which is appreciated: Chinese ex-students of his recently flew into Beijing from all over China to celebrate his 64th birthday with him.

The full story?
resource.wur.nl/en

GANZEN

Schieten, vergassen of door vossen laten opvreten

Onlangs sloten natuurbeschermers en boeren een opmerkelijk akkoord over de aanpak van de overlast door zomerganzen. De populatie moet in vijf jaar tijd gehalveerd zijn. Aanvankelijk deden ook de jagers mee, maar die hebben bedankt voor de taak. Wie moet nu die ganzen schieten, en waar blijven al die dieren?

tekst: Joris Tielens / foto: iStock

Johan Verbon

Kok van het Restaurant van de Toekomst

‘Ganzen kunnen prima op het menu. Ze vergen wel een typische bereiding, je moet ze niet als een kippenpootje klaarmaken. Omdat ze zoveel vliegreun achter de rug hebben is het vlees wat stug en taai. Een flinke tijd stoven dus. **Lekker met verse kersen, die komen er ook aan.** Gans is niet erg gangbaar in Nederland, al heeft een goede poelier ze met kerst wel liggen. Het lijkt me zonde om de geschoten ganzen weg te gooien, als je zuinig wil omgaan met natuur en milieu. Graag op het menu dus.’

Marlies Kolthof

Woordvoerder Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging

‘We zijn uit het Ganzenakkoord gestapt omdat het niet fatsoenlijk uitvoerbaar is. Om in de korte periode van juli tot november 125 tot 150 duizend ganzen te schieten is voor de jagers, die vrijwilligers zijn, niet te doen. Nu vraagt een boer aan een jager om een paar ganzen te schieten als er te veel zijn. Straks zouden die vrijwillige jagers elke dag erop uit moeten om dat aantal te halen. **Een oplossing is om een deel van de dieren op te drijven als ze in de rui zijn, ze te vangen en te vergassen.** Er zijn gespecialiseerde bedrijven die dat doen. De ganzen die wel geschoten worden, moeten door jagers met een jachtdiploma geschoten worden. Maar dat kan alleen als ook in de winter geschoten mag worden.’

Marieke Dijkman

Woordvoerder Vogelbescherming

‘Wij kunnen er niet mee akkoord gaan om ook in de win-

ter ganzen te gaan schieten. We zijn gaan onderhandelen omdat we al jaren vechten tegen het doden van ganzen, maar zonder succes. Uitkomst van de onderhandeling is dat er in de zomer meer grauwe ganzen geschoten worden om de overlast te beperken, maar dat er in de winter geen ganzen meer geschoten mogen worden. Dat is voor ons belangrijk, omdat er in de winter trekganzen in ons land overwinteren. **We hebben een internationale verantwoordelijkheid om die dieren te beschermen.**’

Arie den Hertog

Eigenaar Duke Faunabeheer

‘In de periode dat ganzen in de rui zijn, kunnen ze niet vliegen. Dan drijven we ze ‘s ochtends heel vroeg rustig op met twee of drie mensen in een weiland. **Ze lopen een vangkooi in, dat kan met zeshonderd tegelijk.** Dat is veel rustiger en voor andere dieren minder verstorend dan schieten. Zoveel dieren kan je trouwens ook niet schieten. De opgedreven ganzen gaan op transport in veetrailers en worden bij ons op het bedrijf met CO₂ vergast. Onderzoek van Wageningen UR liet zien dat dit de beste methode is. En ik lever de ganzen daarna gratis af bij poeliers.’

Marien Gerritzen

Onderzoeker bij Wageningen UR Livestock Research

‘We hebben op verzoek van het ministerie het verloop van de hartslag en hersenactiviteit bij het vergassen van ganzen onderzocht. Conclusie is dat het, als je kiest voor het doden van ganzen, een acceptabele methode is. **De dieren zijn binnen een minuut dood. Maar voor tegenstanders is dat een minuut lijden te veel.** En het idee roept veel weerstand

op. Het voordeel van de methode ten opzichte van jagen is de capaciteit. En bij jagen worden dieren soms niet gedood maar wel verwond.'

Rudy Jonker

Promovendus bij de leerstoelgroep Resource Ecology

'Schieten of vangen heeft geen zin. Er zijn zoveel ganzen en als je ze ergens weghaalt zijn ze de volgende dag weer terug. **Het probleem is dat er in Europa massaal predatoren zoals vossen en roofvogels worden geschoten en gestroopt.**

Het is vreemd om dat te doen en aan de andere kant ganzen te gaan schieten, dan ben je aan de verkeerde kant bezig. Ganzen zijn geen ecologisch probleem, uit studies blijkt dat weidevogels er geen last van hebben, zoals wel eens beweerd is. Het is een maatschappelijke probleem omdat boeren vraatschade hebben. Maar ik denk dat je moet onderkennen dat boeren werken in een natuurlijk systeem, en dat er altijd ergens een limiterende factor zal zijn.'

Frank Lenssinck

Onderzoeker bij melkveeproefbedrijf Zegveld, onderdeel van Wageningen UR

'Het is goed om het natuurlijk evenwicht te herstellen en het aantal ganzen in Nederland terug te brengen. We hebben op het bedrijf geen last van ganzen want we hebben

een hele goede jager. Die man is gepensioneerd en steekt er veel tijd in. Maar veel andere jagers hebben minder tijd. Het is ook raar om jagers te verplichten om een bepaald target te halen, zo zijn ze niet gewend te werken. Ik denk wel dat de jagers straks de ganzen gaan schieten, alleen onder andere voorwaarden. Als ze nu meteen ja hadden gezegd tegen het akkoord, hadden mensen waarschijnlijk gedacht: **'Zie je wel, jullie willen schieten'**.'

Kees Straates

Masterstudent Bos- en natuurbeheer

'De gans heeft te weinig natuurlijke vijanden in Nederland. Dat komt door de manier waarop we in Nederland natuur inrichten: als een park waar sommige soorten op sommige plaatsen wel mogen komen, en op andere plaatsen niet. Er worden te veel vossen afgeschoten, terwijl vossen de natuurlijke vijand van ganzen zijn. We zouden het Nederlandse natuurbeleid wat natuurlijker kunnen inrichten. Dan zouden we ermee moeten leren leven dat er af en toe een vos in een kippenhok zit, maar zouden we minder ganzen hoeven afschieten.

Ik zie wel dat er iets moet gebeuren, maar het vergassen van ganzen is een idee waar ik niet blij van wordt. **Het is toch raar dat kerngezonde dieren geruimd moeten worden,** omdat ze niet passen in ons idee van natuur of land-schapsgebruik.'

[E]

WILD GOOSE CHASE?

In a surprise deal, Dutch nature conservationists and farmers have agreed on a cull of summer geese, which the farmers now see as a plague. The Society for the Protection of Birds has accepted the plan in exchange for a ban on the shooting of migrating winter geese. But now the hunters say the job's too big. What to do? Put goose on the menu, says Restaurant of the Future chef **Johan Verbon**. Yummy with cherry sauce. Round them up and gas them, says **Marlies Kolkthof** of the hunters' association.

Fauna manager **Arie den Hertog** and Wageningen livestock researcher **Marien Gerritzen** agree: gassing is more humane and less disturbing to other wildlife than shooting. Live with the geese, says resource ecologist

Rudy Jonker: farmers should accept that there is always a limiting factor for their productivity. Stop hunting foxes, says MSc student of nature management **Kees Straates**. Goose populations have exploded because they lack natural enemies. Meanwhile, **Franck Lenssinck**, at Zegveld dairy farm, thinks the hunters will start shooting, but on their own terms.

The full story?
resource.wur.nl/en

De knorren versus de ballen

Er werd een stevig potje gebrast, vorige week maandag bij het KSV-gebouw aan de Stadsbrink. Ceresleden en KSV-ers trokken zo driftig aan de revers van elkaars jasjes, dat buurtbewoners bezorgd de politie belden. De vijftien opgetrommelde agenten, en een hond, hoefden uiteindelijk nauwelijks in actie te komen: de meeste studenten vertrokken uit zichzelf.

Aanleiding voor het handgemeen was het schilderij van de godin Ceres, dat een paar dagen ervoor uit het pand van het corps was ontvreemd. Vier KSV-ers hadden ontdekt dat de nooddeur van het gebouw niet goed was afgesloten en maakten van de gelegenheid gebruik om eens tussen de corpsparafernalia te shoppen, aldus KSV-preses Richard Klink.

Na een korte brainstorm over de mogelijkheden – laten taxeren bij Tussen Kunst & Kitsch? – huurden de jongens een busje en vertrokken met ‘de kleurplaat’ naar Spanje. Als snel circuleerden er op internet foto’s van de heren die met het schilderij poseerden voor een hotel in Javier, de geboorteplaats van Sint Franciscus Xaverius. Daar vroegen ze het personeel om het schilderij in de lobby te

De politie grijpt in tijdens de wraakactie van Ceres.

hangen met de mededeling dat het zeker opgehaald zou worden.

KSV sprak van een goede, studentikoze grap, maar Ceres was not amused. Senator Emke van Wijlen noemde het ‘belastend’ voor haar leden. Bovendien vermoedt ze dat de KSV-ers hebben

ingebroken, want ‘het pand aan de Generaal Foulkesweg wordt altijd netjes afgesloten’. Tijd dus voor een tegenactie. Een vijftal leden sprong in een auto en reed naar Spanje om te godinne terug te halen, een andere delegatie toog naar de Stadsbrink om even de spierballen te laten zien aan ‘de knorren’.

PRESES KRUISIGEN

Wat er in het KSV gebouw precies gebeurd is blijft onduidelijk. Maar uit discussies op internet ontstaat toch een redelijk beeld:

‘Tja dat krijg je he als iedereen te veel zuipt op je eigen gala, dan vergeet je sommige belangrijke dingen nog even af te sluiten.’

‘Niks geen deur open gelaten, er is wel degelijk ingebroken.’

‘De nooddeur kon zonder slag of stoot worden opengemaakt. Dit was ook al bekend bij SSR-W. We zijn uitgekleept en daarna kwam de politie die door buurtbewoners was ingelicht.’

‘De knorren zijn vanavond flink uitgekleept... Letterlijk.’

‘Eigenlijk wilden we hun preses meenemen, als chick verkleed en op de schoorsteenmantel kruisigen tot Ceres terug was.’

Hoewel KSW en Ceres rivaliserende verenigingen zijn, kwam het in het verleden zelden tot openbare confrontaties. Of de rust is wedergekeerd met de terugkeer van het schilderij en de braspartij in het KSV-gebouw, valt nog te bezien. **Linda van der Nat en Nicolette Meerstadt**

AFTREDEN?

Gelijk na de diefstal deed het gerucht de ronde dat de senaat van Ceres volgens de mores van de vereniging af zou moeten treden als het schilderij niet binnen 24 uur terug was. Maar het bestaan van dit ‘mos’ werd door president Emke van Wijlen ontkend. ‘Als dat waar zou zijn, was ik zelf naar Spanje gereden en dan had ik er gelijk een vakantie aan vastgeplakt,’ sprak zij.

Vier KSV-leden poseren trots met ‘de kleurplaat’ in het Spaanse Javier.

BARSHA AND RANJANA... say goodbye

Barsha has been busy over the last few weeks. She's getting settled in her new corridor, and she has celebrated her first birthday away from home and visited friends in Norway.

One of the cool things about studying in Wageningen is that it is in Europe. Barsha is looking forward to doing more traveling while she is here. IxESN is organizing a one-day trip to Paris; Rome and Venice are on her list as well. She has relatives in London whom she will visit at Christmas. 'And Switzerland is high on my list as well, they say it's the most romantic place.' Barsha has seen many Swiss landscapes in Hindi movies. Her goal is to visit as many countries as possible in two years. The first stop? Norway.

STAVANGER

'Some friends of mine from Kathmandu university are studying in Norway. I finished my exams early, so I had an extended weekend for my trip.' Stavanger university was very similar to the Forum. 'Well, it's all up to European standards', laughs Barsha.

Of course she enjoyed the natural surroundings, and the great weather too. 'I took in the views at the fjords and the beautiful highlands. And we went to the beach a few times.' But one of the highlights was going out to the city centre and dancing in a discotheque

Barsha with her friends in Stavanger.

PHOTO: SANJIVANI GHARTI

until four in the morning. 'It's nice when you can stay out late occasionally. And I love to dance', says Barsha. 'In Nepal we used to dance at university with other students. We would practice dancing on our own and teach each other.'

HAPPY BIRTHDAY!

But after her trip, Barsha didn't mind being back in Wageningen. 'It's nice and quiet here, I am really starting to feel at home.' She's getting settled in her new corridor. 'It's a nice place, clean, and the kitchen is big. I love to cook there. My corridor mates help me, when I have questions or practical problems. When the pots and pans are on a high shelf, they help me

to get them. It's good to be tall.'

Barsha celebrated her first birthday away from home. Just the way she prefers it. 'Spending quality time with friends: feeling comfortable, cooking Nepalese food and talking.'

GOODBYE

Barsha and Ranjana still spend a lot of time together, even though they don't live together anymore. They joined an excursion to the Keukenhof, the famous flower park in Lisse. But despite their adventures, both in Wageningen and beyond, this is their last interview for Resource. 'When we first arrived here, there were lots of changes in our life. New place, new faces and an extremely different environment', they say. 'Everything was new to us and we had a lot to talk about. Now we are getting used to the surroundings and nothing excites us much. So we have fewer things to share.' Nicolette Meerstadt

[E]

OUT OF HAND

Worried neighbours called the police in to the KSV student society premises on Monday 30 May, as KSV and Ceres members came to blows. Ceres members were seeking revenge for the hijacking of their painting of the goddess Ceres by KSV members – who took it to Spain and left it at a hotel there. A group of Ceres member have gone to retrieve their work of art. Meanwhile, Ceres chairman Emke van Wijlen denies rumours that club rules say the board must resign if the painting goes missing for more than 24 hours. The two student clubs are traditional rivals but have seldom resorted to violence. It remains to be seen whether peace is restored. It was just a joke, says KSV. But for Ceres member, this was beyond a joke.

The full story?
resource.wur.nl/en

KLIMAAT

De klimaatverandering is onstuitbaar. Zelfs de komkommertijd is dit jaar ruim drie weken eerder. Snel even melden aan de Natuurkalender.

STIJN <<

Experiment

Gapend staar ik naar een scherm vol getallen. Een fantasieloos bestand met negen dagen aan rupsgewichten, plantgewichten en getallen die na urenlang schermstaren überhaupt geen betekenis meer hebben. Hoe hebben we dat rupsexperiment kunnen verzinnen? Tuincentra doen er alles aan om de beestjes dood te krijgen; ze impregneren hun plantjes standaard met speciaal antirupsengif. En wij proberen uit te zoeken hoe de rupsen het naar hun zin hebben; hebben ze hun koeltje liever welgewaterd of toch 'n beetje droog?

Gefrustreerd – want ook na gebruik van het natuurlijk logaritme volgen de data geen normale verdeling – duw ik mijn bureaustoel naar achteren. Een ongecontroleerde beweging waarbij mijn zoveelste kopje budgetkoffie net niet omvalt. Op gemaakt vriendelijke toon maak ik m'n groepsgenoten mijn laatste bevinding duidelijk. Het leek zo leuk. De afgelopen weken bestond mijn leven uit niets anders dan Ecological Methods II. Plannen maken, rupsjes voeren, rupsjes wegen, plantjes knippen, vraat schatten. En zodra ik één seconde over had, hielp ik andere groepen door met een sadistische grijns duizendpoten in de ethanol te gooien. Er nonchalant bij opmerkend dat het spartelen er eigenlijk best wel zielig uitziet. Allemaal voor de wetenschap natuurlijk hè.

Maar sinds ik een weekendje naar Parijs ben geweest, voelt de analyse zinloos. Blijkbaar vinden mijn hersenen het nuttiger om de zoveelste foto van de Eiffeltoren te maken dan pseudowetenschap te bedrijven. Waarom in hemelsnaam maak ik ook zestig uur in de week voor zo'n onbelangrijk experiment waarin de resultaten van de verschillende behandelingen niet eens verschillen. Als ik zuchtend nog een slok koud geworden budgetkoffie neem, merkt mijn collega op dat de dataset gehusseld is. 'Kijk, in het vorige bestand stonden er nog heel andere getallen bij de rups.' Ongelovig staar ik naar het scherm. Het is vier uur in de middag en morgenvroeg moeten alle uitkomsten bekend zijn. Emotieloos kijkend kopieer ik de correcte data naar mijn computer. Geconcentreerd schuif ik mijn bureaustoel terug aan tafel. Ik ga rechtop zitten en begin helemaal opnieuw. Cynisch glimlach ik naar het scherm. 'Volgende week', mompel ik tegen mezelf, 'kan ik hier vast om lachen.' Stijn van Gils

RU-LEAKS

In Nijmegen woedt een informatie-oorlogje. De Radboud Universiteit heeft het nieuws van de Vox-redactie (de Resource van de RU) achter een inlogscherm geplaatst. Om meer grip te houden op de informatiestroom naar de boze buitenwereld. Censuur dus. Maar wie wil, kan nu als buitenstaander toch weer gewoon meelesen op <http://runieuws.nl/>. Een protestactie van een informaticastudent. Lang leve informaticastudenten!

CULT <<

De apenrots van het hoger onderwijs

Wie deze zomer eens lekker wil grinniken om de universitaire bestuurscultuur, moet het boekje *Promo Sapiens* van R. DuBois op de kop tikken. In deze zedenschets van de ondernemende universiteit zet de zoon van een gedupeerde wetenschapper een val voor de ambitieuze collegevoorzitter Hella – die daar vol overgave intrapt.

De satire is geschreven door Ruud van den Bos, gedragsbioloog aan de Universiteit Utrecht. We krijgen dus een inkijkje bij de burens, waar een bonte stoet aan bestuurders en onderzoekers de revue passeert. Allereerst is daar de vrouwelijke collegevoorzitter die alles doet ter meerdere eer en glorie van de universiteit, wat stevast blijkt samen te vallen met haar eigen belang. De hoofdpersoon in het boekje, de zoon van een gedupeerde wetenschapper, nodigt haar uit voor het tv-programma

Hollands Next Top Professor. Dat blijkt een val, maar de ambitieuze collegevoorzitter heeft zich inmiddels dusdanig losgezongen van de universiteit dat ze de signalen uit haar omgeving mist.

Naast de collegevoorzitter zijn er de marktgerichte hoogleraar die een ontdekking van een collega heeft ingepikt en schaamteloos vrouwen lastigvalt op de universiteit, het bestuur dat niet durft op te treden tegen deze kandidaat-Nobelprijswinnaar, de medewerker van het Nieuwdom Onderzoeksinstituut voor Participatieve Empirische Antropologie die de hoer speelt, de rector magnificus die homo is, en de fiscus (financieel bestuurder) die in een rolstoel zit. Samen met de quatum girls (de vrouwelijke hoogleraren) zijn de streefcijfers van het politiek correcte onderwijsministerie daarmee gehaald.

De collegevoorzitter in het boek is niet Yvonne van Rooij, collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht, zegt Van den Bos. Zijn personage Hella staat model voor de moderne universitaire bestuurscultuur waarbij alles om imago draait. De Wageningse lezers mogen zelf uitmaken welke collega's ze in de personages van DuBois herkennen en of het gras in Utrecht groener is dan in Wageningen. Maar ook onze vrienden van Van Hall Larenstein kunnen hun lol op met deze parodie op de apenrots van het hoger onderwijs.

 R AS

Promo Sapiens, een satire – door R. Dubois, 97 pagina's, ISBN 978-908548285-7

Een satire

R. DuBois

STELLIG

'External funding and individual contracts make it tough for researchers to be critical on their own project, before you know it you're out of a job.' The fact that this proposition is labelled by my promoter as an open door, proves the more that externally funded science is often not objective. – Stelling bij de promotie van Sander van Delden, 14 juni 2011

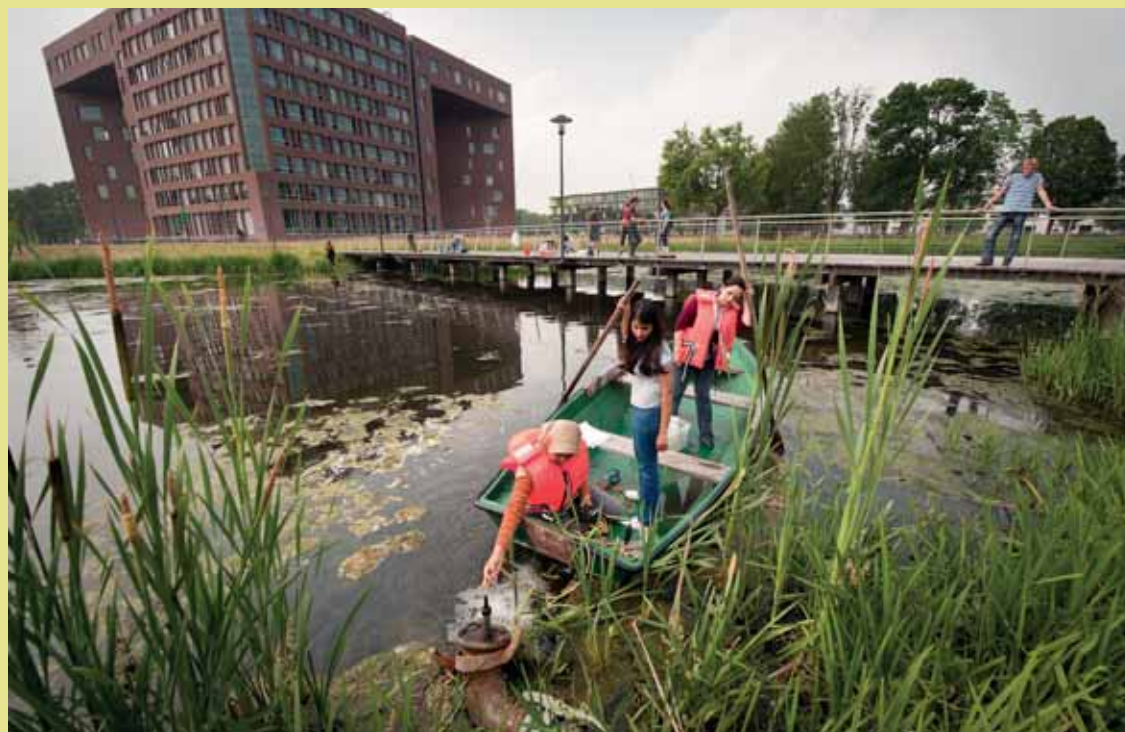

FOTO: GUY ACKERMANS

DOBBEREN. Een mooi plaatje voor het thuisfront. Een Nepalese, Armeense en Indonesische studente nemen watermonsters op de vijver bij Forum. Met zwemvest, voor de veiligheid. De drie doen (samen met veertig anderen) deze week practicum aquatische ecologie en waterkwaliteitsbeheer. Zuurstof, algengroei en temperatuur worden een week lang in kaart gebracht. 'Doel is een simulatiemodel te maken voor de zuurstofbalans in deze plas', legt begeleider Jeroen de Klein uit. 'Vier processen zijn daarvoor belangrijk: de opname door de bodem, de productie (overdag) en de opname ('s nachts) door algen en de uitwisseling met de atmosfeer.' In het water drijft een pen. © RK

'ALLES GEWONNEN MET EEN IPPON'

Wie? Alex Wesker, tweedejaars Master Diermanagement.

Wat? Judoka in het Wageningse team dat goud haalde op het GNSK. **Waar?** Groot Nederlands Studenten Kampioenschap in Utrecht. **Waarom?** Ze won al haar partijen.

Waarom waren jullie beter dan andere jaren?

'We hadden twee nationale judoka's in het team. Krijn Schetters en Paula van Dommelen hebben allebei een NK gewonnen, en judoën internationaal. Het is echt bijzonder om hen erbij te hebben, want je kunt een beetje proeven hoe het is om met een EK mee te doen.'

Hoe verliep jouw toernooi?

'Ik raakte een jaar geleden geblesseerd tijdens een wedstrijd. Nu had ik in mijn eerste partij dezelfde tegenstandster als toen. Spannend! Gelukkig ging het goed en won ik al mijn partijen met een ippon. Dat vind ik het spectaculairst, dus dat is altijd mijn doel.'

Waren jullie een hecht team?

'Ja. Je staat echt met volle spanning naar zo'n partij te kijken. Als je teamgenoot op de mat staat beweegt je eigen lijf automatisch mee. De beslissende partij wonnen we met een verwurging, toen sprongen we met z'n allen op, de ontlading was enorm.' © NM

[E]

DEATH BY DATA

Weeks of emersion in Ecological Methods II are getting to Stijn. Why on earth did his group choose to study caterpillars anyway? Most people just kill them. Now the data are scrambled and it's taking a lot of coffee to get Stijn through the analysis. He looks forward to looking back on this experience.

THE ACADEMIC JUNGLE

Looking for a light read (in Dutch) that will raise a chuckle this summer? Albert Sikkema recommends *Promo Sapiens* by Utrecht behavioural psychologist R DuBois. A satire on the cutthroat academic jungle in which an image-conscious board chair is lured into appearing on a TV show: Holland's Next Top Professor.

TESTING THE WATER

The Nepalese, Armenian and Indonesian students on the photo are playing it safe. Wearing life jackets, they are taking samples from the Forum pond for their Aquatic Ecology practical.

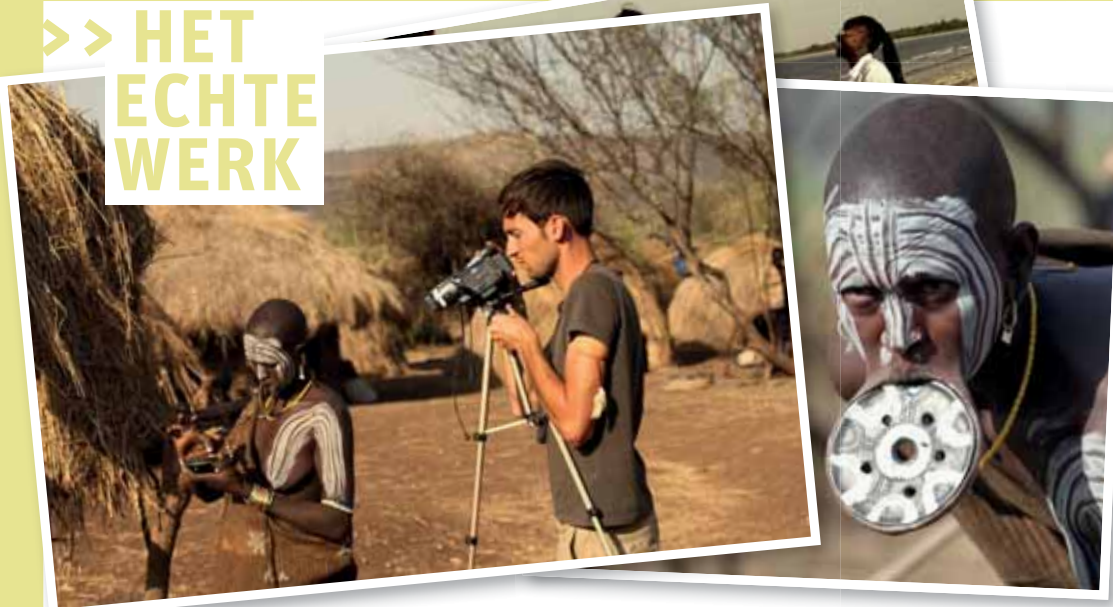
JUDO GOLD

Alex Wesker (MSc Animal Management) was on the Wageningen team that got the gold medal at the Dutch Students' Championships in Utrecht last week. It was real teamwork and Alex enjoyed working with national judokas Krijn Schetters and Paula van Dommelen.

The full story?
resource.wur.nl/en

SCHULD

Ben je een flinke studieschuld aan het opbouwen? Ga zo door! Uit onderzoek blijkt namelijk dat Amerikaanse jongeren met een studie- of creditcardschuld meer zelfrespect hebben. Ze voelen zich meer 'in control'. Het effect is het grootst onder jongeren uit de laagste economische klassen, zo meldt scientias.nl. Maar pas op: het effect verandert wanneer je ouder wordt dan 28. Zo rond de tijd dat je moet beginnen met afbetalen dus.

>> HET
ECHTE
WERK

Documentaire maken in Ethiopië

Wie? Willem Timmers, tweedejaars MLE-student
Wat? Maakte als afstudeerthesis een documentaire
Waar? Bij een nomadenstam in Zuid-Ethiopië
Waarom? 'Een beeld zegt meer dan duizend woorden'

'Ik wou absoluut niet dat de kroon op mijn masteropleiding op een stoffige boekenplank terecht zou komen. Daarom besloot ik te doen waarvan ik altijd al had gedroomd: een documentaire maken. Mensen zullen sneller een film gaan bekijken dan een eindeloze scriptie doorlezen. Daarnaast vind ik het belangrijk een innovatieve en creatieve bijdrage te leveren aan bestaande wetenschappelijke onderzoeksmethodes. Een beeld zegt meer dan duizend woorden, waarom gebruiken we dat dan zo weinig in de wetenschap?

In het verleden heb ik gewerkt als reisleader. Ik bracht groepen toeristen onder meer naar inheemse, Afrikaanse stammen. Ik kreeg vaak een beschamend gevoel vanwege het gedrag van 'mijn' toeristen bij zo'n bezoek. Ze probeerden totaal niet te communiceren met de stam. Het enige wat ze deden was de stamleden schaamteloos fotograferen, alsof ze een soort kunstobjecten waren. De stamleden kregen geld voor iedere genomen foto. Het gevolg was dat ze er alles aan deden om op de foto te

komen. Vaak had dat niets meer met de lokale cultuur te maken. Zo hielden ze koeienhorens boven hun hoofd en verfdien ze de meest vreemde figuren op hun gezicht.

Bij het maken van de documentaire werk ik samen met mijn studiegenoot Ilja Kok. We willen laten zien hoe het leven van een stam beïnvloed kan worden door de komst van toeristen. We zijn naar de Omo-vallei in Zuid-Ethiopië gereisd en hebben daar de Mursi opgezocht, de stam waarbij de vrouwen grote schotels in hun onderlip dragen. Na een week inburgeren en de stamoudsten ervan overtuigen dat de film ook van belang kan zijn voor hen, kregen we toestemming om te filmen.

Een documentaire maken is enorm veel werk. Er komt zo veel bij kijken en we hadden totaal geen ervaring met filmen, monteren en regisseren. Na een jaar lang keihard werken is de film bijna af. Ik ben zo trots op het resultaat. Ik moet nu nog een korte thesis schrijven over de academische waarde van film in vergelijking met de gangbare methoden. Ondanks het harde werk en de slapeloze nachten zou ik zo opnieuw een film maken. Ik heb echt nog nooit met zo veel passie en enthousiasme aan een project gewerkt.' Christoph Janzing

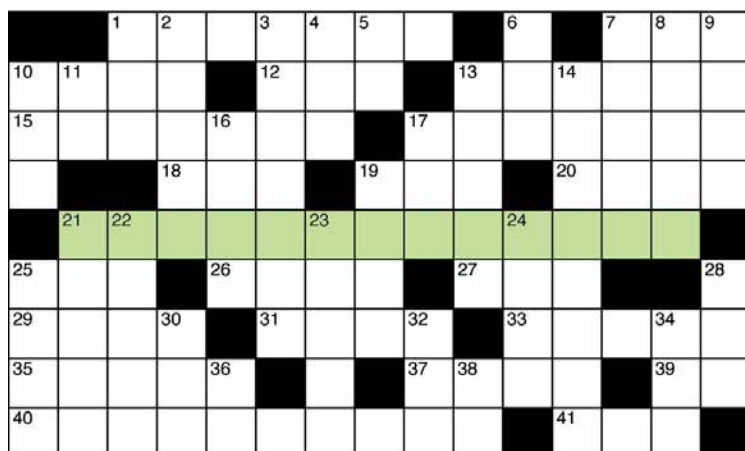
Meer informatie over de film op www.icamerayou.com

[E]

DOCU-THESIS

Willem Timmers, student of Leisure, Tourism and Environment, did not want to graduate with a thesis that would collect dust on a bookcase. So he and fellow-student Ilja Kok made a documentary instead. Their theme was the impact of tourism on remote and traditional tribal communities. The film, *Awkward Encounters*, is about the Mursi people, whose women, the last in Africa to extend their lower lips with large discs, attract many tourists. Making the film was hard work and involved learning many new skills, but Willem would do it all over again and is proud of the product of his labours. <http://icamerayou.wordpress.com/>

The full story?
resource.wur.nl/en

Hokjesdenken

Het was niet helemaal goed gegaan met Hokjesdenken in de vorige Resource: onderaan stonden de witte en zwarte hokjes op de verkeerde plek. Maar daar waren een hoop doorzetters erg gelukkig mee: 'Een puzzel in een puzzel', 'eindelijk een echte uitdaging' en 'deze keer een echte puzzel'.

De helden van deze week: **Herman Slink, Leerstoelgroep Nematologie, Herman van Eck, Ditje van der Vossen, oeland Voorrips, Sexy Chickies, De Promis helpdesk, Willem de Visser, Jan Meuleman, Ans Lijftogt, Marianne van der Gaag, Gosse Schraa & Hanneke Pompe.**

Horizontaal

1 Maakt bezwaar tegen nieuwe huisvesting voor buitenlandse studenten
7 Produceerde het nieuwste album van Coldplay **10** Winnie de _ **12** Slanke boom **13** Speelde Colonel Kurtz en Don Corleone **15** Oostenrijks/Duits gebak
17 Onderzoeksobject van Annette Pronk dat je niet snel van een astmalijder zult horen **18** Gooi- en _lander **19** Er zit toch leven in dat naargeestige hok **20** Waardeloos bezinksel **25** Geweldig (vruchtbaar) **26** Hoofd _ school
27 Daar treffen de sociale partners elkaar **29** Jongens met grote monden
31 Stellen **33** Die hufte valt uit de boom **35** Bleek vorig jaar Nederlands populairste zangvogel **37** _ Féin **39** Soldaten ter zee **40** Werken volgens Visser tegen hooikoorts **41** Correcte spelling van 34 verticaal

Verticaal

1 Heeft eenzelfde probleem als de Portugees en de Griek **2** Alp die Adrian Noortman vandaag opfietst **3** In leven **4** Pijnlijk oordeel **5** De i van aio **6** Dood in de pot? **7** Past voor pot of nous **8** Youssou __, Senegalese artiest
9 Boomvruchten **10** Werd derde **11** Begint met Gen. **13** Krijg je als je het nog niet snapt **14** Daarmee kan je, volgens Witkamp, gezond dik blijven
16 ' _ vuist op _ vuist' **17** Schreeuwend **19** Voorganger van PRI **21** Pittige PvdA'er **22** In __, prenataal Nirvana-album **23** Vindt steun **24** Bemoeilijkt de vleesconsumptie **25** Femme fatale **28** Actiegroep die een aardappelveld vernielde **30** Vogelbek **32** Wagenings steunpunt **34** _ Plaza, wil DWARS op de campus **36** Roland Garros-winnares **38** Ezelachtige imitatie

Mail de groene hokjes uiterlijk komende woensdag naar hokjes@wur.nl. De oplossing komt donderdag op resource.wur.nl.

Werken aan de kwaliteit van leven

Wageningen UR zoekt:

Assistant / Associate Professor in Biophysics (Tenure Track)

Wageningen University, Wageningen
 Vacaturenummer: AFSG-BIP-0002

PhD position Bioprocess Eng. STW Project Biocement

Wageningen University, Wageningen
 Vacaturenummer: AFSG-ETE-0011

PhD position Bioprocess Eng. STW project Lift up Lowlands

Wageningen University, Wageningen
 Vacaturenummer: AFSG-ETE-0012

PhD student on Structural Bioinformatics

Wageningen University, Wageningen
 Vacaturenummer: AFSG-GEN-0000

PhD student Molecular basis of enzyme-mediated modification of membranes

Wageningen University, Wageningen
 Vacaturenummer: AFSG-ORC-0011

Manager Administratiecentrum

ASG (Staffuncties), Lelystad
 Vacaturenummer: ASG-AC-0003

Hoofd Bedrijfsvoering

Central Veterinary Institute
 Vacaturenummer: ASG-CVI-ONDZ-0017

Functioneel IT applicatie consultant - Vertaal de klantwens en IT best-practises naar onze IT praktijk

Wageningen UR, Wageningen
 Vacaturenummer: FB-0015

Receptioniste / gastvrouw

Wageningen UR, Wageningen
 Vacaturenummer: FB-0000-15

Medewerker Collectiebeheer Herbarium

PSG (Staffuncties), Wageningen
 Vacaturenummer: PSG-BIOSYS-0003

PhD position organisation, operation and regulation of Photosyntheses in C3 plants with very high rates of carbon dioxide fixation

Wageningen University, Wageningen
 Vacaturenummer: PSG-HPC-0002

Ambitieuze onderzoeker/projectleider food authentication

Rikilt, Wageningen
 Vacaturenummer: RIKILT-AN0003

Enthousiaste Duizendpoot

Rikilt, Wageningen
 Vacaturenummer: RIKILT-DIR0000

Researcher International Trade and Markets

LEI, Den Haag
 Vacaturenummer: SSG-LEHHM-0002

Directiesecretaris

Hogeschool Van Hall Larenstein, Velp
 Vacaturenummer: VHL DIR0002

Docent Analytische Chemie

Hogeschool Van Hall Larenstein, Leeuwarden
 Vacaturenummer: VHL LSM0007

Hoofddocent Teamleider Food and Business

Hogeschool Van Hall Larenstein, Wageningen
 Vacaturenummer: VHL WO0004

in memoriam

Joke Janse

Op donderdag 2 juni, na een strijd van ruim anderhalf jaar tegen een slopende ziekte, is onze collega Joke Janse overleden. Joke is 52 jaar geworden. WBS verliest een bevlogen collega die de afgelopen jaren op het gebied van de plantenwetenschappen een veelheid van nieuwe initiatieven heeft gestart en vormgegeven. Met haar inhoudelijke kennis van de wetenschappelijke ontwikkelingen, de vraagstukken die in de sector leven en haar affiniteit met onderwijs gaf ze inhoud aan nieuw postinitieel onderwijs voor de sector, aan vernieuwende kennisprojecten en aan het wervend vermogen van de sector. Joke studeerde Plantenveredeling in Wageningen en na haar afstuderen in 1984 volgde haar promotie in 1988 bij Prof. J. Sybenga. Tot 2002 werkte ze bij Plant Research International en voorlopers CPRO en IVT aan de veredeling van appels. Daarna maakte ze een overstap naar de kennisontsluiting en werkte ruim 5 jaar bij de stichting LaMi te Houten. Met veel plezier kon ze vertellen over de directe contacten met de praktijk, het nut van een kennisloket en de scholingsactiviteiten. Met veel elan en flair startte ze begin 2008 bij Wageningen Business School en wist daar in een jaar tijd de plantenwetenschappen als werkgebied volledig nieuw op te zetten. Ze wist een verbinding te leggen met TTI Groene Genetica en heeft energiek het onderwijsprogramma daarvoor vorm gegeven. Haar kennis van en affiniteit met de sector combineerde ze met een scherp analytisch vermogen, hoge eisen aan de kwaliteit van de ontwikkelde cursussen en activiteiten en een nuchtere praktische en zakelijk insteek. Dankzij haar inzet draaien

nu ondermeer de International Plant Breeding Course om professionals in de sector bij te scholen op MSc-niveau en de Summer School Plant Breeding om de instroom van BSc studenten in het MSc programma Plantenwetenschappen te vergroten. Ze beheerde ook cursussen statistiek en het thema water en initieerde ook daar nieuwe ideeën. Nadat eind 2009 duidelijk werd dat ze ernstig ziek was ging ze de strijd aan. De strijd met haar ziekte en de strijd om het leven en het werk in te vullen, kenmerkten de afgelopen anderhalf jaar. Ze legde zich niet neer bij een onvoltooid leven en bleef tot kort voor overlijden actief betrokken bij het werk. Ze was terecht trots op wat bereikt werd en bleef zorgzaam en kritisch toen anderen het moesten overnemen. In haar streven het maximale eruit te halen, was loslaten in meerdere opzichten moeilijk. Joke was een krachtige vrouw die scherp zag wat er speelde en de moeilijkheden niet uit de weg ging. Ze was betrokken bij het wel en wee van de collega's. Haar scherpe analyses waren soms confronterend maar altijd nuttig. Liefdevol herinneren we haar en we zullen, zoals zij zo graag wilde, dankbaar voortbouwen op haar werk. We wensen haar man Peter, haar kinderen Marjon en Tom en haar familie veel sterkte toe bij het verwerken van dit verlies.

Dr. ir. M.H.C. Komen, Directeur Wageningen Business School
Prof. dr. R.G.F. Visser, Hoofd Wageningen UR Plantenveredeling

Sjaak Alderliesten

Op dinsdag 24 mei is onze collega Sjaak Alderliesten op zijn 54e verjaardag overleden. Eind vorig jaar ging zijn gezondheid achteruit en werd hij ziek. Op 3 januari was hij er weer, maar na een dag had hij

toch niet meer genoeg kracht om dit vol te houden. Al snel bleek hij toen een ernstige ziekte te hebben waarvan hij niet meer is hersteld. Sjaak was 35 jaar lang een getrouwd gezicht bij de universiteit. Na 25 jaar bij de Huishoudelijke Dienst en de Restauratieve Verzorging te hebben gewerkt kwam hij begin 2001 naar de Leeuwenborch bij de Ondersteunende Diensten Maatschappijwetenschappen als conciërge/portier. Als taken had hij het beheer van het toenmalige magazijn, klein onderhoud, BHV en het vervangen van de portier. Hij had in die functie veel contacten met de leerstoelgroepen en met de secretariaten in het bijzonder. Al snel vielen zijn kwaliteiten op bij zijn activiteiten in verband met de diverse nieuwbouw en renovatieprojecten van de Leeuwenborch. Hij nam daarvoor verantwoordelijkheid en werd méér dan een aanspreekpunt voor aannemers en leveranciers. Hij was veelzijdig en in zijn element als hij verbouwingen kon begeleiden, zoals de renovatie van de kantine en die van het hele gebouw inclusief nieuwbouw waarbij we ruim een jaar verhuisd zijn. Een bijzondere prestatie leverde hij in 2009, waar hij zelfstandig en met carte blanche van de toenmalige directeur de verbouwing van de toenmalige bibliotheek inclusief de bouw van nieuwe collegezalen begeleidde en zorg droeg voor een goede oplevering van deze nieuwe ruimtes van de Leeuwenborch. Sjaak was daarbij zuinig met geld, zoals een 'goed huisvader betaamt'. Gevolg was dat hij nog wel eens zocht naar goedkopere mogelijkheden dan aangeboden werden. Waar hij wel weer in de gaten hield dat het om meer ging dan verbouwen en de inrichting leefbaar bleef. Een andere slogan van hem was 'Regeltjes zijn er om te overtreden'. Dat deed hij dan ook, maar wel vanuit zijn eigen moraal. En het belang van de zaak stond daarbij voorop. Sjaak was een aanspreekpunt voor velen, van hoog tot laag in de organisatie, altijd bereid te luisteren en in voor een grapje. Ook binnen de afdeling Facilitaire Zaken was hij een luisterend oor voor zijn collega's, en de afdeling vormde mede door zijn toedoen een hecht team.

In het kort: Sjaak was De Leeuwenborch. We waarderen zijn grote inzet voor ons allen en we zullen hem missen. We wensen zijn vrouw Ria, zijn kinderen Joey en Jeffrey en verdere familie, vrienden en kennissen veel sterkte toe.

Namens de medewerkers van Maatschappijwetenschappen, Ruud Huirne en Laan van Staalduinen

mededelingen

Student Council 2011/2012; election result

On 31 May 2011, the results of the SC election have been determined and announced. The 12 seats will be divided as follows: PSF 3 seats and VeSte 9 seats.

The following candidates have been elected as members of the Student Council 2011/2012: Romy Appelman, Derek Pan and one vacant seat for PSF; and Sanne Mirck, Maria van Delft, Marloes Ike, Leonie Schoenbeck, Anne Vogel, Rik Martens, Aart Claassens, Weizhi He and Willemijn Sneller for VeSte.

agenda

Zaterdag 11 t/m maandag 13 juni
27E MUSIC MEETING

Driedaags muziekfestival met een eigenzinnige programmering met uitmuntende (inter)nationale artiesten uit de jazz- en world scene. Naast een flinke reeks concerten biedt het festival ook interviews, akoestische sessies, masterclasses, films, workshops en workshopbands mét festivalartiesten.

WWW.MUSICMEETING.NL/

16 June

SCIENCE CAFE: CHINA, A NEW WORLD POWER?

China's extraordinary economic growth and active diplomacy are already transforming East Asia, and future decades will see even greater increases in Chinese power and influence. Will China overthrow the existing order or become a part of it? Until recently, it was a widespread assumption in the West, that as countries developed, they would also Westernize. But for China, modernization is not the same as Westernization.

Speakers: Henk Schulte Nordholt
and Jeroen Klomp. Music by Dong
QIN.

16 JUNE, 20.00 - 22.30 HRS, LOBURG, MOLEN-
STRAAT 6, WWW.SCIENCECAFEWAGENINGEN.NL

Zondag 19 juni

ORIËNTAALS FEEST.

Met optredens, oriëntaalse bazaar
en Arabische disco. Zondagmiddag
van twee tot half zes in Danscen-
trum Vermeulen, Bijleveldsingel
44, Nijmegen

WWW.AZIZABELLDANCE.NL

DE PATIO

BRUILOFTEN, FEESTEN, BORRELS, BARBECUES,
ZAKENLUNCHES, PROMOTIES, ETC.

*Sfeervolle
ambiance!
(ook terras)*

Ook voor party- en catering-
service (bekend om hoge
kwaliteit en verscheidenheid)

Dennis en Carla Klos

Costerweg 5, 6702 AA Wageningen,
telefoon 0317-425949

Ontdek de masterspecialisatie Statistical Science for the Life and Behavioural Sciences in Leiden.

17 Juni van 14:30 - 17:00 in Wageningen

23 Juni van 14:30 - 17:00 in Leiden

www.math.leidenuniv.nl/statscience/

Universiteit Leiden. Universiteit om te ontdekken.

See you soon!

Phd celebrations • Drinks • Buffet • or just to eat

www.cafecarre.nl
0317 422694

www.h41.nl
0317 421715

Hogerop komen?

Omdat het tijd wordt om van werkgever te
wisselen of omdat een carrièrestap niet kan
uitblijven. Zeker in de groen-, cultuur- en
civieltechniek is werving en selectie een
specialisme, ook bij bemiddeling voor
stage- en scriptieopdrachten.

VERSADO

PERSONEELSDIENSTEN

VENLO 077 351 22 74 | SITTARD 046 481 18 84 | EINDHOVEN 088 770 07 00 | info@versado.nl

Our Roots, Your Success

KALANCHOË ZOEKT VEREDELAAR

Ben jij de toekomstige veredelaar Kalanchoë die wij zoeken? Of zorg jij ervoor dat wij de juiste
kandidaat aannemen? Dan belonen we je met € 500,-!

Meer weten? Scan de QR-code of ga naar www.fides.nl/carrierekansen

>>TYPICAL DUTCH

ILLUSTRATIE: HENK VAN RUITENBEEK

Dutch-style movie experience

After months of nothing but assignments and exams, *Harry Potter and the Deathly Hallows (part 1)* was finally released. So some friends and I planned to go to the cinema.

One friend recommended us to see it in Ede, where the cinema has bigger screens with better sound and pictures than the one in Wageningen. I thought there were no differences between cinemas in Indonesia and in the Netherlands, but I was wrong. Tickets here are so expensive (10 euros)! In my country a ticket for a 'good' movie is max 5 Euro, including air conditioner, Dolby surround sound and even fluffy comfortable seats! And here, tickets are booked via internet, also new to me. In Indonesia we queue to get tickets.

On arrival we looked for the popcorn and soda we are used to, but there were only candies. We are not used to eating candies during movies so we decided not to buy any and ended up a bit hungry. Then just as the movie was about to start, there was someone standing at the front. 'What is he doing there?' I wondered. He said something in Dutch (which I didn't understand at all) but I had a feeling he was explaining the movie. And then, when we were absorbed in the movie, suddenly all the lights went on. I was a bit surprised (again) and of course you can guess: it was coffee break time! I never had a movie with a coffee break before. Dutch people are attached to them in any activity.

We have more or less the same word for a movie theatre. Indonesians call it a 'bioskop', the Dutch a 'bioscoop'. But a bioskop and a bioscoop apparently have different styles! **Riany Ananti Musfira** (Indonesia), Master student Food Technology

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn fifty euro and Dutch candy.

[NL]

NAAR DE FILM

Na een periode van heftig studeren ging de Indonesische Riany Ananti Musfira naar de bios voor wat ontspanning. Maar het was niet helemaal zoals ze verwachtte: de kaartjes waren twee keer zo duur als ze gewend was en er was geen popcorn te krijgen. In de zaal stond iemand vooran die iets zei wat ze niet verstond. Waarschijnlijk legde hij iets uit over de film. En even later, toen ze net in het verhaal zat, ging het licht opeens aan. Wat denk je? Koffiepauze! Een vast onderdeel van elke Nederlandse activiteit.